

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

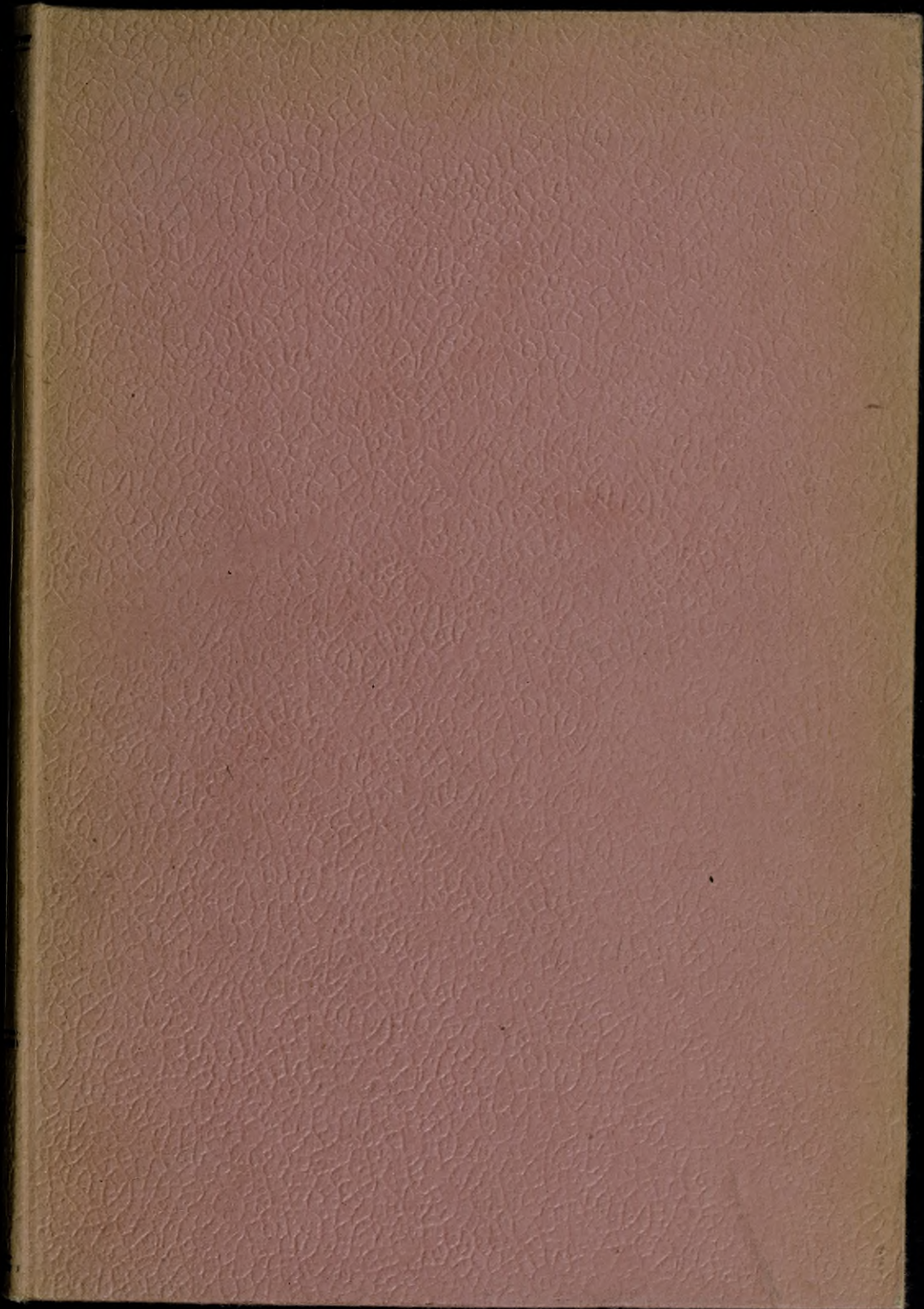
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

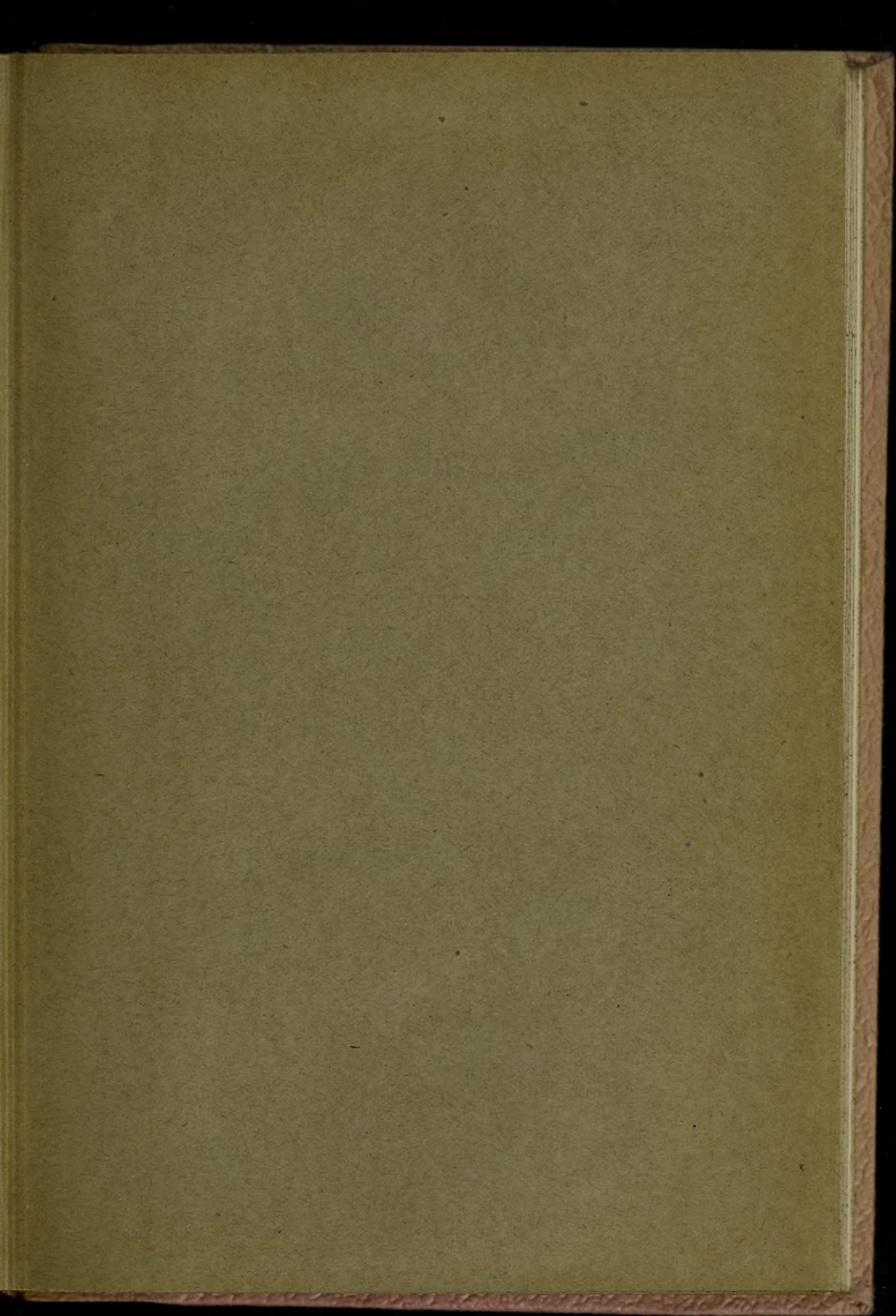
LUNDS
UNIVERSITET

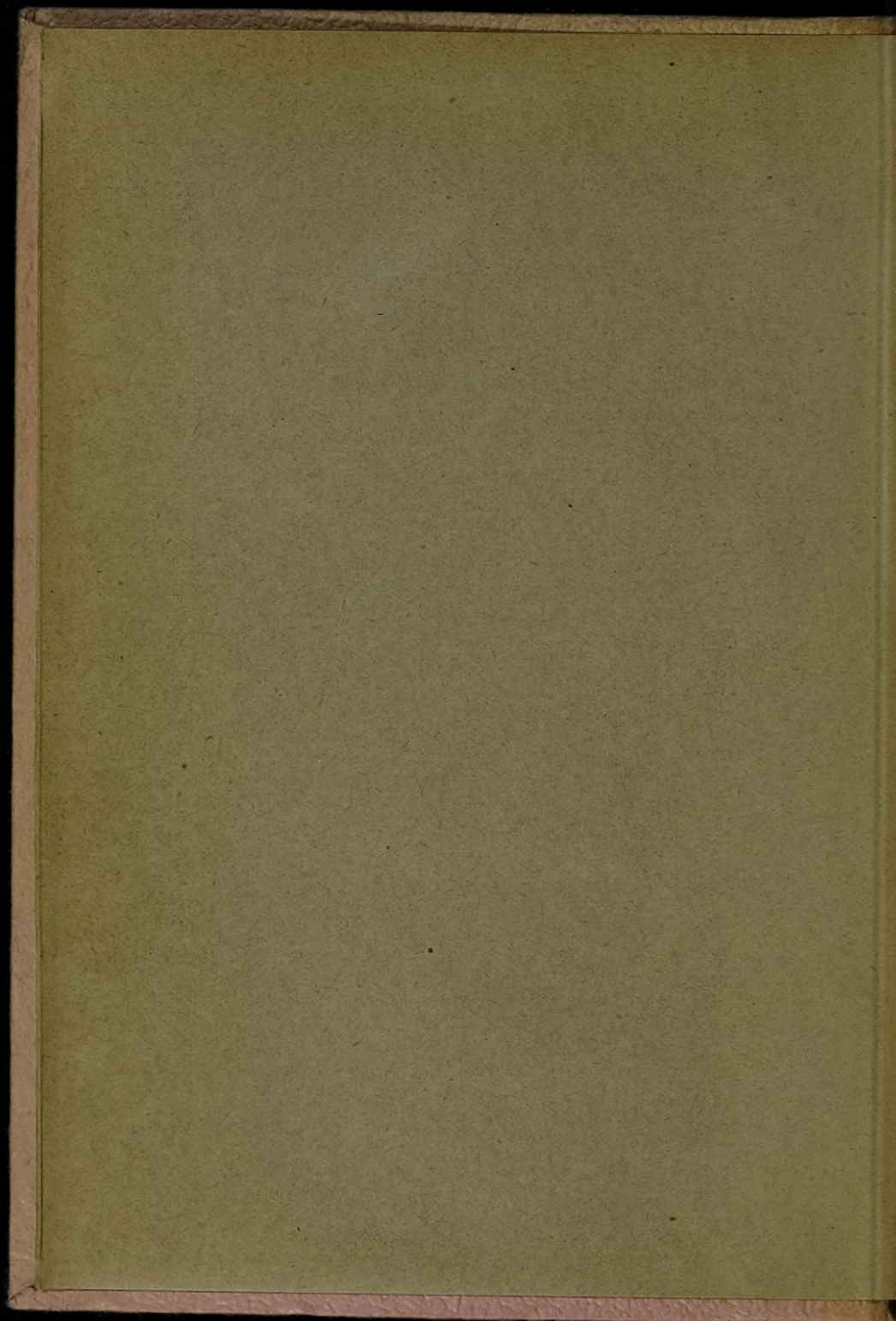

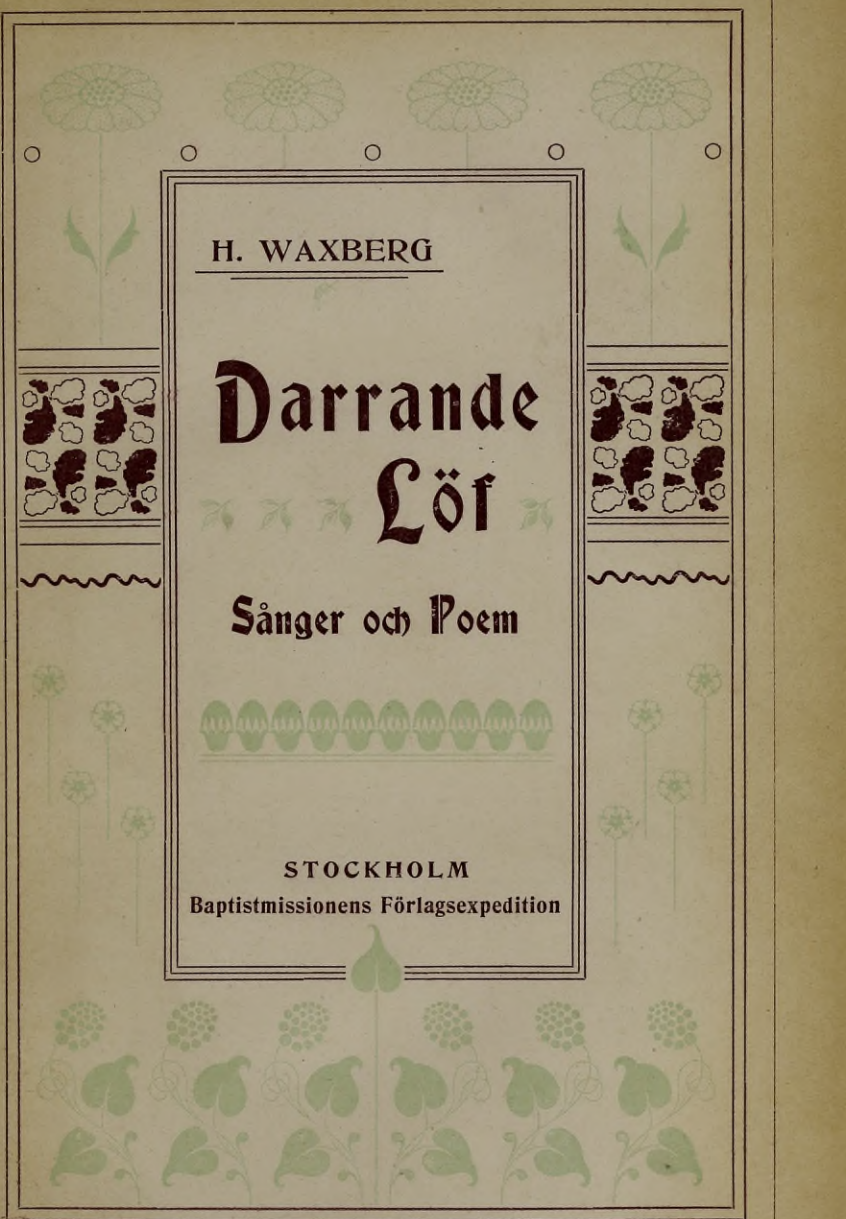
UPPSALA
UNIVERSITET

Vitt.
Sr.

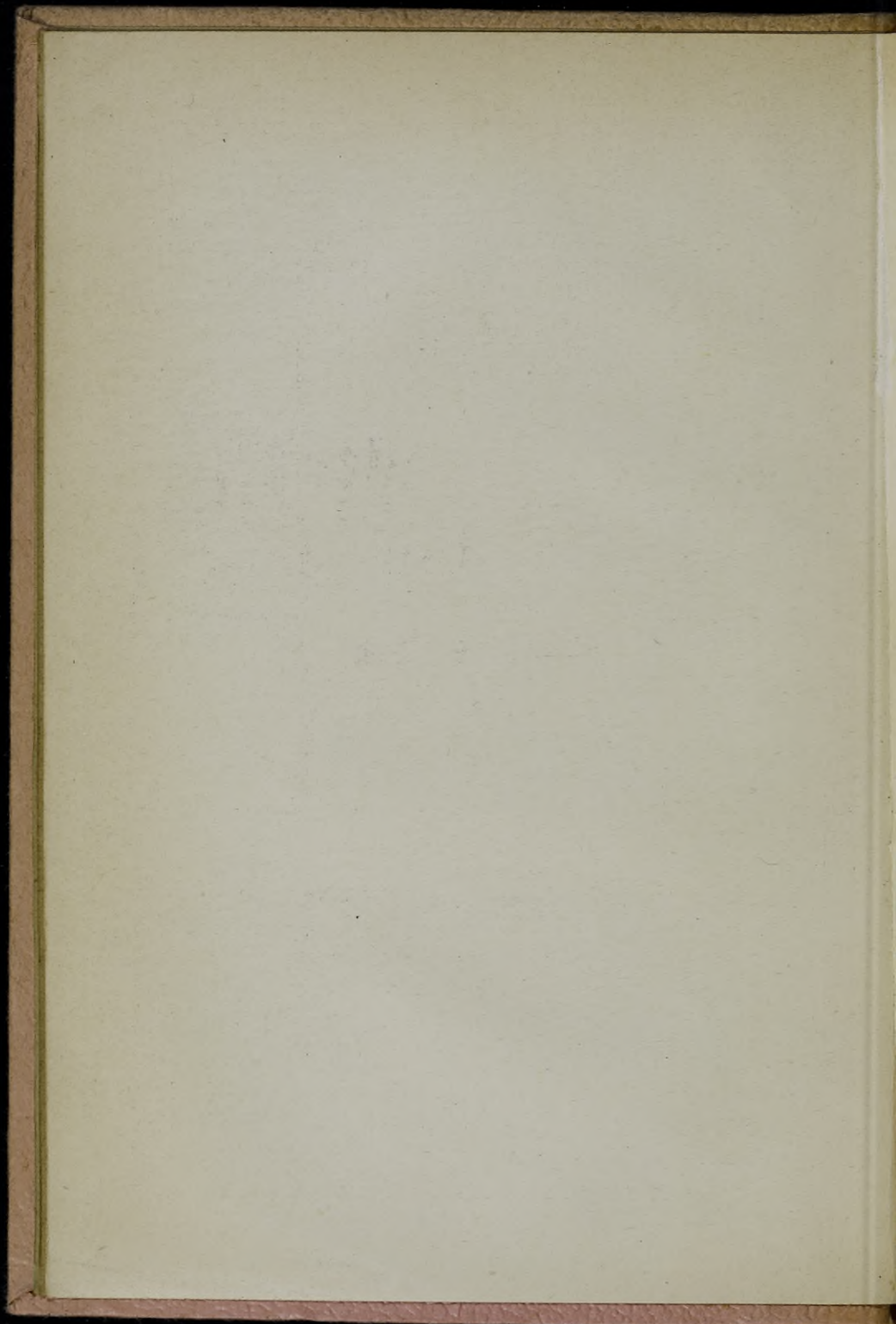

H. WAXBERG

**Darrande
Löf**

Sånger och Poem

STOCKHOLM
Baptistmissionens Förlagsexpedition

DARRANDE LÖF

Sånger och poem

AF

H. WAXBERG.

STOCKHOLM
BAPTISTMISSIONENS FÖRLAGSEXPEDITION.

STOCKHOLM

TRYCKT HOS ERNST WESTERBERG

1899

I N N E H Å L L

Darrande löf	Sid. 7
--------------------	-----------

Natursånger.

Gud i naturen	11
Naturen och Våren	13
Det är vår	16
Sommar'n är kommen.....	19
Sommarfrist	21
Käll-andens saga	26
Sommarskymning	30
Regnvädret	32
Liten september-visa	35
Hösten	37
Kvällning	43
I stjärnenatt	46
Nordstjärnan	49
Vårsol på griftegården	51

Religiösa sånger och poem.

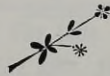
Kristendomen	55
Bibeln	62
Samvetet	64
Om Gud	68

	Sid.
Den gode herden	69
Herdekonungen	70
Sions konung	72
»Fader vår»	74
Bönen	76
Bönhörelse	78
Hemligheten af ett lyckligt lif	80
Gifven, och eder skall varda gifvet	82
Kärleken	85
Blott ödmjuk var!	89
Allt för Herren	90
Utsäde och skörd	92
Missions-sång. I	94
Missions-sång. II	96
»Så skall hela Israel varda frälst»	99
Marias del	102
Fröjd i Herren	103
Herren är med	104
Hvad gör det?	107
Se uppåt!	108
Allt blir väl	110
Sällheten	112
De sällas rike	115
Aftonfrid	119
Julkväde	122
Julpsalm. I	126
Julpsalm. II	129
Vid årsskiftet	132
Äfven detta nya år	135

Verser med blandadt innehåll.

Till konungen	139
Mitt gamla hem	144

	Sid.
Bruno	147
Lifvet	151
Vägen till storhet	153
Lära och lif	157
De knotsamme	160
Till de forna skolkamraterna	163
Emigranten	166
Nyårgåta	175
Barnens skyddsänglar	178
Julen i nordn	180
Förföljelsen i Ryssland	182
»Luthers postilla»	185
Mor Lena	187
En sammankomst	191
Dopförrättningen	194
Gustaf Palmquist	197
Söndagsskolan	202
En slocknad stjärna	206
Vid Svenska baptisternas Femtioårs-Jubileum	209
Tiden	214

"Darrande Löf."

Det var i Jämtland. — Regnet föll i strömmar,
Och forsen vildt sitt vågsvall vrok.
Men jag satt lugnt i lä, försänkt i drömmar
Om titeln till min splitter nya bok.

Att några enkla rim och strofer skriva,
Är stundom ganska lätt, som hvar man vet,
Men att en bok dess rätta titel gifva,
Det är en kvistigare fråga det.

Ty titeln på en bok får icke vara
För lång och, framför allt, för anspråksfull;
Men emot innehållet bör den svara,
Så noga afvägd som med vikt af gull. —

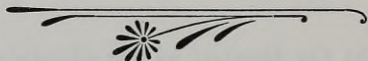
Men midt för fönstret på vår gårdsplan pöste
En jämtländsk asp med krona vid och rund.
Och, fastän döf och stum, den aspen löste
Mig ur allt bryderi på en sekund.

En asp! Hvad är en asp i söderns trakter,
Där ekar, almar, lönnar kraftigt gro?
Men uti Jämtland råda andra makter,
Och där är aspen herrskapsträd mån fro.

Hvar gång en fjällvind rörde aspens krona,
Då darrade hvar löf på minsta gren
Och bad en bön, att vinden måtte skona
Den vackra kronan, som dock var helt klen.

Så — tänkte jag — må mina blad och darra,
När som kritikens vind ibland dem far
Och kommer allt att skorra, gnissla, knarra
Samt lämnar mig att stå med skammen kvar. —

Det var i Jämtland. — Regnet föll i strömmar,
Och forsen vildt sitt mörka vågsvall vrok
Ännu, när jag, förlöst ur mina drömmar,
Var klar med titeln till min nya bok.

NATUR-SÅNGER

VATIKAN 21 YGER

Gud i naturen.

Den evige, mäktige, skapande anden
Är uppenbar vorden på hela vår jord.
I bergen, på fälten, i hafven och landen,
I allt, som tog form vid hans bjudande ord.
Vi finna väl intet om syndares frälsning
I skapelsens storslagna skönhet och prakt,
Men finna i allt dock en faderlig hälsning
Från honom, som frambringat allt med sin makt.

Se ljuskällan, sköna, på himmelens fäste,
Den strålar så klar, majestätisk och mild:
Se fågeln, som ilar till undangömdt näste
Och blomman, som speglar i källan sin bild.
Se fjäril'n med guldstoff på bräckliga vingar
Och fisken, som leker i vattnet så nöjd.
Ja, hela den lefvande skapelsen bringar
Oss vittne om skapar'n med jublande fröjd.

När stormarna tjuta, när åskorna knalla
Och ljungeldar upplysa natthimlen grå,
När klipporna bäfva och skogsresar falla;
När floder och haf öfver bräddarna gå;
Då skälfver hvart sinne af fasa och fruktan,
Då lyftes hvart hjärta i bön till den Gud,
Hvars väldiga hand till de dödliges tuktan
Förkunnar sin makt med förfärande ljud.

Och åter: När solen sig dolt bakom fjällen,
Och världsaltet, afslöjadt, framgår i stort,
Vi skåda otaliga världar i kvällen,
Som löpa på urtidens banor alltfort.
Då gripes vår själ af en underbar tjusning;
Från himlen förnimma vi dämpade ljud,
Som blandas med nattvindens vänliga susning:
Då höra vi rösten af skapelsens Gud.

Naturen och Våren.

Nyss som ett stelnadt lik på bår
Naturen i sin svepning låg;
Kom så den unga friska vår
Och uppå slumrarinnan såg.

Ack! — tänkte hon — hon är ju skön
I svepningsdräkten, hon nu bär;
Hvad, om hon finge manteln grön,
Beprydd med blommor, blad och bär?

Hon sofver sött i vinterns famn.
Hvem törs väl störa hennes ro?
Törs vinden hviska Vårens namn,
Törs solen stråla fram min tro?

Ack! Hennes sömn är djup och tung,
Hon aktar icke på min röst.
Kom, sunnanvind! Stå upp och sjung!
Gjut, sol, din eld i hennes bröst!

Och sunnanvinden sjöng sitt brus,
Så frosten svann från gren till topp,
Och solen göt sitt varma ljus
Och väckte slumrarinnan opp.

Hon vaknade som ur en dröm
Och grät, men hennes gråt blef kort,
Ty Våren kysste, varm och öm,
Hvar tår från hennes anlet' bort.

Nu lyfte hon sitt öga opp,
Och rymden fylldes utaf ljus,
Och blomman öppnade sin knopp,
Och gräset sköt ur mull och grus.

Snart var hon klädd i mantel grön,
Beprydd med blommor, blad och bär.
Och Våren jublade: Hur skön
Hon nu i högtidsdräkten är.

Hon skälfde, bäfvade af fröjd,
Hvar fiber spratt af lif och lust.
Och det blef ljus i dal, på höjd,
På fjärd och ö och solig kust.

Och det blef surr och brus och sång
På fält och hed, i skog och lund.
Och slut var vinterdvalans tvång,
Och kommen Vårens högtidsstund!

Men Våren mot Naturen log,
Och hon mot honom log igen,
Tills i sin famn han henne tog,
Och detta famntag varar än.

Nu sväfva de med lätta fjät
Helt lekfullt öfver jordens grus.
Men hvar de gå — Gif akt på det! —
Där blir det lif och sång och ljus.

Det är vår!

Det är vår, det är vår!
Hör den väckande sång,
som är ny hvarje år,
fast den hörts mången gång.

Det är vår — Hvilken lifvande syn,
när gräset och löfven framskjuta i parken,
Det är vår, kvittrar lärkan i skyn,
och vår doftar blomman på spädgröna marken.
Det är vår, surrar flugan, som kvicknat till lif,
och nu väcker sitt sömniga vif.

Det är vår, det är vår,
sjunger böljan med lust,
när sitt afsked hon slår,
invid hemlandets kust.

Det är vår, skriar måsen med fröjd
och speglar sin bild i den glittrande vågen.
Det är vår, vaggas skutan, förtöjd,
och rycker otåligt på kabelgarnstågen.
Det är vår, säger skeppar'n med nyvaknadt hopp,
när han gladt hissar dukarna opp.

Bore är icke mer,
han är död, som du ser,
Så den blomstrande vårjungfrun kvad;
Det är vår, det är vår,
och med utslaget hår
kommer Freja så strålande glad.

Blyga blomster, stån opp;
hon är här, edert hopp,
eder ammande moder, så varm.
Smek, du lekande vind,
hennes rosiga kind;
värm dig vid hennes svällande barm.

Vänden om, vänden om,
glada sångare, som
måsten fly undan mördande höst.
Nu är pilen snart grön,
nu är lunden så skön.
Sjungen, fåglar, med jublande röst!

Det är vår, det är vår!
Hör den väckande sång,
som är ny hvarje år,
fast den hörts mången gång.

Det är vår uti himmel och vår uppå jord;
 det är vår här i söder — men ack högt i nord
 råder iskungen än! Och kring fattigmans bord
 krypa huttrande små,
 som ej bröd kunna få. —
 Skynda, sol, i ditt lopp
 till de arma med hopp,
 till de sorgsne med fröjd; gif de hungrande bröd,
 gif de frysande värme! Flyg, ljushane, röd!
 Ila på, ila på; fräls från armod och nöd!
 Sjung för hopplösa bröst
 några toner af tröst!
 Sjung så varmt, att de smälta, de iskalla band,
 som förlamande trycka på folk och på land!

Det är vår!

Lärkan slår:

Vår!

Vår!

Sommar'n är kommen.

Det fläktar så ljumt öfver fjärd och sund,
Det doftar från blommande häckar,
Det myllrar af lif uti skog och lund.
Det glittrar i sorlande bäckar.
Det är ljust, det är varmt; det är sommar i sky
Och sommar på jord. — Guds natur är ny.

När ångorna spridas ur brusten knopp,
När vingade skarorna sjunga,
Då fyllas vi alla af lifslust och hopp,
Då fröjdas vi, gamla och unga;
Det blir sol uti öga och mod uti barm,
När sommarluft smeker, så mild och varm.

Hör stojet från parken, från barnens här!
Där leker vårt släktes förhoppning.
Se kinder, så röda som mogna bär,
Och läppar, som rosor i knoppning!
O, hvad lust, o, hvad lif, o, hvad glädtig musik;
O, sommar, på lekar och fröjd så rik!

Men snart blir det kvalmigt på esplanad
Och osundt i skumfyllda gränder,
Men då finnes friskande saltsjöbad
Och leende målarestränder;
Och till villa och park, långt från stadslivets ståt,
Far stadsbon med bicycel, tåg och båt.

Så kom då med solljus och fågelsång,
O sommar, Guds fagraste gåfva!
Kom, fröjda ock oss, som af livets tvång
Lätt glömma att gifvaren lofva.
Kom med värme och kraft till vårt hjärta och sinn,
Om eviga sommarens fröjd påminn!

Sommarfrist.

Ftt mig själf en smula lifva —
Lifva andra tör ej gå —
Vill jag nu helt kort beskrifva,
Hur man kan på landet må,
När man på sin lott har fått
Frihet att med barn och maka
Rike mannens fröjder smaka,
Fastän på en månad blott.

Konvensansens stela band
Vill nog ock på landet vara
Med och tråka ut ibland.
Här har det dock ingen fara. —
När i svärfars hem man bor
Ibland idel släkt och vänner,
Man sig ogenerad känner
Mer, än mången ungarl tror.

Dock, det må nu alla veta:
Det på svärfolk skillnad är,
Och nog får man länge leta
Såd'na som de gamla här.
Mormor jämt vårt bästa vill,
Sent och tidigt ses hon stöka
Att vår välfärd städse öka
Med allt godt, hon lagar till.

Sällskap? Nöjen? — Kor och lamm,
Höns och kycklingar så rara,
Manshögt gräs, blott föga damm,
Men af insekter en skara. —
Skuggrik trädgård svalka ger
Under heta middagstimmar;
Och i bäcken fisken stimmar,
Lockande till mete ner.

Medan vi helt makligt sofva,
Växer rundt omkring oss här
Mången härlig, god, Guds gåfva,
Fast ej frukten mogen är. —
Gödkalfstek, så fet och rar,
Uti lagål'n på oss väntar,
Och, när man på skåpdörrn gläntar
Mormor filbunk' åt oss har.

Stadsbor! tänken hvad det smakar
Oförfalskad grädde få!
Och så'nt bröd, som mormor bakar,
Med det bästa lands-smör på.
Mjök, tuberkelfri och rar,
Mer än nog för lilla magen,
Står på bordet hela dagen. —
Tänk, så mycket godt man har!

Hvarje dag en promenad
Ner till Kattegatt vi taga
För att med ett salt-hafs-bad
Stärka våra nerver svaga.
Utan pengar vågen blå
Vår lekamen grundligt sköljer
Och med saltskum oss omhöljer.
Kan man önska bättre då?

Barnen här så gärna tassa
Barfota på grönklädd stig,
Fastän de på stenar hvassa
Understundom stinga sig.
Här de leka dagen lång,
Landet många lekar skänker,
Flera än ett stadsbarn tänker,
Lekar ibland hö och tång.

Men om barnen nå'n gång käxa,
Vi till bärmark genast gå,
Ty på Hallandsåsen växa
Vackra, röda smultron, små. —
Visst är marschen uppåt svår,
Men däruppe taflor visas,
Som af mig ej kunna prisas
Nog — belönad ner man går.

Allting grönskar, blommar, ler,
Fägring ur hvar torfva lyser.
Allt är lif; hvart öga ser,
Sommarfröjd emot oss myser. —
Vid vår fot i sommarskrud
Sinarps dal vårt bifall tigger;
Och där borta Båstad ligger,
Fager, som en nyklädd brud.

Och där utanföre blänker
Laholmsbukten som af gull,
Solen sig mot väster sänker
Utaf gyllne skönhet full.
Norrut skymta gården, hus
Genom klara silfverskyar,
Det är södra Hallands byar,
Badande i aftonljus.

Nu jag talat om för er,
Huru vi oss rekreera.
Hur en sommarfrist sig ter. —
Kunde jag blott locka flera
Ut från trånga gators kvalm,
Ut till fält och lunder gröna,
Ut att lugn och frihet röna,
I en stuga täckt med halm.

Käll-andens saga.

När sommarsol glöder, när vindfläkt ej känns,
När hela naturen tycks trängta,
När skogen ej svalkar, när berghällen bränns,
Då må man till källorna längta.

Så kom jag en smäktande högsommardag
Till källan i björkskogens gömma
Och drack af dess flöde i läskande drag
Samt lade mig sedan att drömma.

Den porlande källsången tycktes till slut
För mig som ett tal i min dvala;
Och drömbilder växlade om hvar minut,
Och käll-anden hörde jag tala.

Och käll-anden sade: »Mitt fädernesland
Är etern, den luftiga, rena;
Min moder är molnet, hvars dunkelblå band
Tycks himlen och jorden förena.

Jag föddes af skyar, som skifta i grått,
Dock väfver jag färgrika bågen,
Som plats mellan jorden och himmelen fått
Att lugna den mänskliga hågen.

Långt äldre än skogen och blommornas här,
Långt äldre än skyhöga fjällen,
Långt äldre än tiden, den gamle, jag är.
Och äldre än stjärnströdda pellen.

Jag minns, huru skaparen sträckte sin hand
Mot kaos; hans »Varde!» jag hörde,
Jag såg, hur han solarnas praktfulla brand
Med stjärnspann i världsrymden körde.

Jag såg ock, hur jorden, din lilla planet,
Blef danad med höjder och dalar. —
Dock visste jag då icke, hvad jag nu vet
Om armod i kyffen och salar. —

Det finnes ej ängd under himmelen blå,
Så dold, att jag icke den funnit;
Det finnes ej blomma, ej träd eller strå,
Hvars fibrer jag icke har spunnit.

Åt ängen där hjordarna tumla omkring,
Jag skänkte dess yppiga fägring;
På hafvet, i öknen jag lekte med ting,
Som människor kalla för hägring.

När middagssol bränner, jag samlar till mig
Båd' män'skor och djur, ty jag svalkar;
När natten står mörk öfver hydda och stig,
Jag leker i blommornas kalkar.

När nordan om vintern far, bitande kall,
Jag kommer från luftiga salar,
Densamme ännu, fastän klädd i kristall,
Som rimfrost på berg och i dalar.

Jag skaptes till frihet, till renhet och sång,
Till spegel för ljusdrottens skifva
Och lider ej orenhet, suckan och tvång;
Jag skaptes att fröjda och lifva.

Jag tänder ej febrarnas yrande brand
Och gör ej de vise till dårar,
Jag smider ej hatets och lustarnas band
Och alstrar ej brott, nöd och tårar.

Men sjuklingen skänker jag hälsa och kraft,
Den törstige gifver jag lisa,
Åt alla jag bjuder min läskande saft,
Som människan ej nog kan prisa. —

Och ännu så länge som sol bränner het,
Jag porlar i björkskogens gömma.
Och, törstande män'ska, dig välkommen vet
Till mig för att dricka och drömma.»

Och käll-anden tystnade, drömmen var slut. —
Till lifvet min gång jag må ställa;
Men törstar jag, då går jag åter dit ut
Till björkskogens älskliga källa.

Sommarskymning.

Det är ej dag, det är ej natt,
Det är ett mellanting af båda;
Det är ej ljust, ej heller mörkt,
Det är en skymning, skön att skåda.

Hur skön den stund, då dagen än
Fördröjer sig på purpurskyar
Och afskedskyssen sakta ger
Åt Sveas kullar, fält och byar.

Åt friden helgad denna stund
Åt sinnet bjuder lugn och hvila;
Man tänker ej, man känner blott,
När töcknen genom rymden ila.

Man känner så som endast då,
När dagen sakta sjunker neder,
Man känner djupt och varmt och ömt,
Man fylls af vördnad och tillbeder.

Bed, män'ska, bed och hämta mod
Och kraft att hålla ut i striden;
Bed, tills din själ så stilla blir,
Som nejden är i skymningsfriden.

Vänd blicken upp mot aftonskyn,
Se purpurnmolnen, hur de brinna.
Följ dem i deras fria gång,
Försvinn så ljust, som de försvinna.

Grip stunden, njut, den flyr så fort;
Snart bärgas dagen bakom fjällen.
Se rymden mörknar mer och mer,
Och förr'n du anar, kommer kvällen.

Sjung skymningskväde, hjärta sjung;
Och hör, hur rymdens körer svara!
Hvad harmoni! — Sjö, berg och däld,
Allt skymningsstunden kan förklara.

Natur, din frid, hvad den är skön!
Och skönt är äfven tingens vimmel,
Dock skönast i det skymningsljus,
Som strös från Sveas sommarhimmel.

Regnvädret.

Ör regnet, som smattrar mot rutan,
Det tilltar alltfort mer och mer:
i häftiga skurar det faller,
Och, plaskar i rännstenen ner —
Hur skönt att just nu vara inne
Och slippa att traska omkring
På gatan som andra nu måste,
Jag tror, det är värdt någonting.

Hvem vet ej, hur kusligt det kännes,
Att traska i ur och i skur,
När man ifrån hufvud till fötter
Har blifvit rätt uppblöt och sur.
En narr må väl stanna på gatan,
Men, den ej är tvungen därtill,
Mot hemmet med ilfart må skynda
Så fort, som det möjligt står till.

Nu sitter jag torrskodd och prisar
Min lycka att hafva ett bo.
Om det än ej synes så propert,
Hvad gör det, mig ger det dock ro.
Det bjuder mig skydd undan stormen,
Och regnet kan ej tränga in;
Har jag då ej orsak att vara
Förnöjd med den lott, som är min?

På gatan gå damer och herrar,
Som kunde ha bättre än jag.
Men se, hur de strutta och hoppa
Och knota: »Besvärliga dag!»
Nyss pustade de öfver solen,
Som brände så glödande het;
Nu banna de regnet. När bli de
Förnöjda? Säg det, den som vet.

Det medgifs, att regnet fördärfvar
Helt hastigt en damtoalett,
Och att det till slusker kan göra
Den allra som finaste sprätt;
Det medgifs, att mången blir hindrad
Af smattrande skurarnas fall.
Hvad är dock att göra? blott vänta
Och tro, att det upphöra skall.

Till närmaste port må du hasta,
Ty här båtar ej paraply.
Det öser allt värre och värre
Ur jämn-mulen, vidöppen sky,
Men skall du prompt hem, må du skynda
Till spårvagnen för att få plats,
Där skyddad och torr du kan sitta
Och fri ifrån hvarje strapats.

Liten september-visa.

Solen i september månad
Bränner ej så het,
Men den strålar icke mindre
Klar och blid för det.

Må jag som septembersolen
Ljus bland molnen strö,
Och en ljuflig värme sprida
På vår kalla ö.

Vindar susa, löfven prassla,
Många falla af;
Det är tiden, som ta'r åter,
Hvad oss tiden gaf.

Kort är dagen i september,
Men när sol'n gått ner,
Hänryckt öga uti natten
Tusen solar ser;

Må för oss de vittne bära
Om den härlighet,
Herrens vänner skola ärfva
Uti evighet!

Hösten.

Hösten, ålderdomens broder,
Gästar åter våra bygder,
Klädd i grått och gult som vanligt,
Till sitt hela väsen skrumpen,
Jordens fägring kallt han sköflar,
Himlen höljer han i molnskrud,
Hafvet till ett skum han piskar.
Allt hvad våren fagrast lofvat,
Allt hvad sommar'n skönast skänkt oss;
Röfvar hösten bort ifrån oss.
Gräsets grönska, löfvets friskhet.
Blommans doft och fågelns kvitter,
Allt förintas, när han kommer.
Som en blick ifrån det öga,
Ålderdomen täckt med svaghet,
Är den blick, oss himlen sänder,
Skum, af töckenflor beslöjad.
Sådan, vänner, ter sig hösten,
Ålderdomens äldre broder.

Himlens varma ljus har kallnat,
Kall blir jorden, kall vår boning.
Kallt i djupet af vårt hjärta.
Sommarn's sköna, ljusa nätter
Hafva följts af becksvalt mörker.
Vandrar'n på den smala stigen,
Som sig slingrar genom skogen,
Stöter sig mot trädens rötter
Och mot stenarna på vägen,
Mörkt blir sinnet hos den arme,
Som blott nattens famntag känner.
Tysta äro Sveas skogar,
Alla sångare ha flyttat,
Vinden endast sakta spelar
Mollackord bland nakna grenar.
Stundom rullar forte mot oss,
När orkanens stämman ryter.
O, då darra skogens jättar,
Böja sina stolta kronor
Eller splittras uti stycken.

Så den vemodfulla sången
Ljöd i mina häpnad öron,
När en natt jag sömnlös vred mig
Utan hvila på mitt läger.

Men det var ej allt, nej hören.
När den sången tystnat, ljöd det,
Svagt i början, men dock härligt
Återsvar från land och vatten
Och från himlens höga rymder.
Hvilken samklang, hvilka toner,
Rena såsom silfverklockor!
Just sådana, som jag tänkt mig
Himlens harpotoner ljuda:

Oförnöjde, du som klagar
Öfver svunna sommarfröjder,
Öfver höstens alla brister!
Hör det svar, vi härmed bringa,
Hör en sång till höstens ära:

Ser du gubben, på hvars panna
Ålderdomen fåror plöjt,
Yngling, full af vördnad stanna,
Ty din väg har gubben röjt. —
Hösten röjer väg för våren,
Sår det guld, oss sommar'n bär.
Vörda därför gråa håren,
Om än dräkten sliten är.

Prisa vårens blommor gärna.
Höstens flora rikast är.
Sommar'n gifver ax och kärna,
Hösten mognad allt beskär.
Sommarsjö har soleglitter,
Höstlig sjö har majestät.
Sommar'n har sitt fågelkvitter,
Höstens röst förstummar det.

Klaga ej på höstens nätter,
Stundom klarna äfven de,
Och på himlens blåa slätter
Tusen gyllne blommor le.
När din sol ej längre lyser,
Tusen andra stråla fram. —
Om vid deras sken du fryser,
Icke är det höstens skam.

»Sången tystnat!» — Har ditt öra
Döfvats så af sommar'ns larm,
Att du icke mäktar höra
Toner djupt ur höstens barm?
Lyssna, hör, hur löfven falla,
Lyss på vågens slag mot strand,
Lyss på vindarna, som skalla
Med orkanens dån ibland!

När man lyssnar till den sången,
Hösten på sin harpa slår;
Ögats leende hos mången
Lämnar plats för ångerns tår. —
Dyra pärla, låt den falla,
Huru ren är ej dess glans;
Den är värd långt mer än alla
Blommorna i vårens krans!

Skön är ungdomsfagra våren,
Skön den gyllne sommarn är,
Skön är hösten, som i spåren
Städs af vintern följas plär.
Prisa Gud för alla tider,
Hvarje tid sin skönhet har.
Om i någon mån du lider,
Har du nog till glädje kvar. —

Så i samklang land och vatten
Och de höga rymder sjöngo.
Och jag lyssnade till orden,
Tonerna mitt hjärta smälte,
Det blef varmt i hjärtats kamrar.
Ögat genom fönstret sökte
Se mot himlen. — O, så härligt!

Hvit som silfver vintergatan
Bredde ut sitt stjärnebälte.
Och i natten än ett eko
Af den milda sången hördes.
Då jag tänkte:

Aldrig mera
Vill jag knota eller klaga.
Nej, må Gud min själ regera,
Att jag honom må behaga!
Honom vill jag ödmjukt prisa
Med mitt hjärtas enkla visa,
Ty hans kärlek i mitt bröst
Skapar sommar, ljus och tröst
Både vinter, vår och höst.

Kvällning.

Höga himmel, du,
Som så molnfri hvälfves nu,
Du om höga, trodda salar
Till mitt sinne mäktigt talar,
Höga himmel, du.

Ljusa stjärnehär,
Praktfull är den dräkt, du bär.
Du har fått den. — Låt mig glömma,
Hvad jag är, och rik mig drömma,
Ljusa stjärnehär!

Täta töckenflor,
Vemod i ditt sköte bor.
Du en sorgens bild är vorden,
Därför trifs du bäst kring jorden,
Täta töckenflor.

Milda aftonfläkt,
Bild af Herrens andedräkt.
Efter dagens kvalm och ifver
Du den trötte svalka gifver.
Milda aftonfläkt.

Gamla, dunkla jord,
Har jag ej för dig ett ord?
Du har burit mig i tiden,
Du skall gömma mig i friden.
Gamla, dunkla jord.

Mystiskt tysta lund,
Du ser månet trosförbund
I ditt hägn i tysthet knyts,
Men du slipper se dem brytas.
Mystiskt tysta lund.

Lilla fågel, du,
Som på grenen drömmer nu,
Glömmer sorglöst jägarskaran,
Glömmer gillret, glömmer snaran.
Lilla fågel, du.

Vattenspegel blå
Med små hvita segel på,
Vilda krafter du dock gömmer,
Fastän frid på ytan drömmer,
Vattenspegel blå.

I stjärnenatt.

Drömtid är ingången.
Nattens frid är när,
Men ännu åt sången
Jag en stund beskär.
Jag vill drömma
Ljufva, ömma
Drömmar i den stilla natt
Och all jorden glömma
För en högre skatt.

Nattens lampor glimma
Öfver dunkel grund,
Lätta skyar simma
Öfver fjärd och sund.
Hvilan, friden
aflöst striden —
Fjärran midnattsklockan slår,
Vittnande, att tiden
An dock rastlöst går.

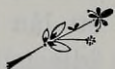
Rymdens blyga tårnor,
Klara himlabloss,
Väna, blida stjärnor,
I, som lysen oss,
 Vi ur gruset
 Se på ljuset,
Tjusas af dess tysta tåg,
Och till fadershuset
Dragas själ och håg.

Mångbesjungna jorden
Är en mullhög blott,
Som är kolsvart vorden,
Mörkret blef dess lott.
 Blott från ofvan
 Himlahåfvan,
Ljuset som ett lån vi få.
För den ädla gåfvan
Vi dock tacka må.

Mörkret föder tankar,
Dystra såsom det.
Mången därför vankar
Här i hopplöshet.

Upp, mitt hjärta,
Från all smärta
Se mot högre rymder, blå,
Tusen solar bjärta
Där i natten gå.

Redan purpurstrimman
Uti öster där
Bådar morgontimman,
Som för handen är.
Stjärnor, dragen
Bort, men klagen
Ej, fast himlens drott är här;
Honom tillhör dagen,
Natten er dock är.

Nordstjärnan.

Öfver svallande djup
Far en seglare fram
I sin bräckliga slup,
Långt från skyddande hamn.
Rymden mörknar allt mer,
Doft hörs vågsvallets brus.
Men till seglaren ner
Tränger nordstjärnans ljus.

Om i molndiger natt
Han sin stjärna ej ser,
Tar han skotena fatt,
Firar seglena ner,
Ty då fruktar han sig.
Hemskt är vågsvallets brus,
Och han vet ej sin stig
Utan nordstjärnans ljus.

Men på villande färd
Blir han lycklig och stark
Med sin slup till sin värld,
Med dess däck till sin mark;
Han blir lugn i sin håg,
Gläds åt böljornas dans,
Om blott svallande våg
Speglar nordstjärnans glans.

Ofta händer det sig,
När om natten han går
På sin böljande stig,
Att en hälsning han får
Från sin fädernestrand —
Den är tyst, men dock kär —
Det är nordstjärnans brand,
Som den hälsningen bär.

När han vänder sitt spröt
Mot de välkända skär,
Där sin barndom han njöt,
Där hans hem ännu är;
Se, då styr han med lust
Under vindarnas sus
Mot sin älskade kust,
Lyst af nordstjärnans ljus.

Vårsol på griftegården.

När vårsol ler i klarblå sky,
Blir allt så varmt, så skönt,
Och jorden får en dräkt så ny
Af blommor och af grönt;
Ja, själfva griftegården står
Föryngrad upp i solig vår
Och vittnar öfver grafvens grus
Om lif, om hopp och ljus.

Det brusar lif kring hvarje graf,
Och tusen fåglars kör
Besjunga den, som lifvet gaf,
Och hvilken allt tillhör.
Ur hvarje öppnad liten knapp
Oss möter detta glada hopp,
Att allt, som dör, står upp igen
Till nya fröjder än.

Så stig, du sol på himmel'n blå,
Stig ljus och fri och varm;
Kom hvarje hjärta här att slå
Af hopp i vidgad barm!
Ack, lär oss att mot döden le
Och låt oss bortom grafven se
Ett annat land, en annan vår,
Som evigt skön består!

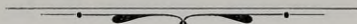
Låt skymda blicken blifva klar
Och riktad mot den värld,
Som inga griftegårdar har
Och ingen jordafärd!
Ja, låt oss genom tårar se
Mot himlen upp och hoppfullt le
Och glade bida på den vår,
Som än oss förestår!

RELIGIÖSA SÅNGER

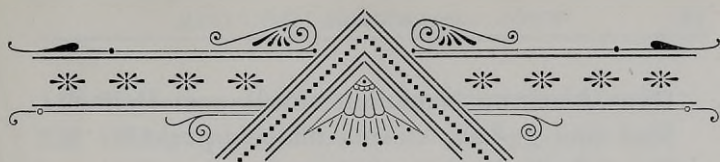
OCH

POEM

RELIGIOUS SINGER

POEM

Kristendomen.

Det finns en makt, som öfvervinner världen
Och bryter vantrons alla tunga band;
Som krossar hatet och förslöar svärden
Samt öppnar våldsamt knuten kämpahand.
En makt, som störtar gudar, tempel, troner,
Men som dock värnar tempel, kung och tron. —
Det evangelium är och Kristus-tron,
Den främsta af all världens religioner.

Den kom så tyst som stjärnans ljus i natten,
Så anspråkslös som vårens första brodd;
Dock spred sig hastigt öfver land och vatten
Dess rena glans, dess ädla himlasådd.
Den växte till, den skakade nationer,
Den intog folk och stammar inom kort;
Och hedendomen trängdes undan, bort
Med sina skumma vantros-religioner.

Hvar fanns en hednakult så rik som Hellas'
Med sina gudars — sina tempels prakt?
Kan hända Brahmas präster kunde ställas
Vid sidan om Artemis' hedersvakt.
Men säg, hvar fanns en gud som Zeus i ära,
I skaldens hymner prisad så som han?
Knappt Capitolium ens visa kan
En gud, som tål att ställas honom nära.

Kom så från Tarsus, ifrån Kydnus' stränder,
En Paulus med evangeliu bud;
Mot grekens gudar, verk af män'skohänder,
Han ställde Kristus och en evig Gud.
Och se, hur Hellas' gudar hjälplöst falla;
Olympens trodda härlighet försvann,
När sanningsljuset öfver den upprann;
Och templen stodo snart förgätna alla.

En aftonglans af Zeus var Roms Jupiter.
Men från sitt tempel på Tarpejus' topp
Sjönk äfven han med sina gudasviter,
Med Janus han till mytens skuggvärld lopp.
Och Venus — bländad utaf Kristi lära —
Af sina blomstersängar afsked tog
Och med de öfrige i landsflykt drog. —
Så bleknade de gamle gudars ära.

Allt högre upp mot nordens sagostränder,
Till vikingarnas fjällbegrönda land
Bars ordets ljusglans ifrån söderns länder.
Och snart ett sken från Kristi Andes brand
Spred sig kring Svithiods bygd. — Från Valhalls
Till Ragnarök steg Odin ändtligt ned, [salar
Tor sista gången sina bockar red,
Och Freja flydde bort från fält och dalar.

Så hafva hedniska system gått under,
Fast väpnadt våld som skyddsmur kring dem stått;
Men Kristi lära — trots de stores dunder,
Trots bål och bilor — fram i världen gått.
SjälF vapenlös den våldets vapen krossat;
SjälF skenbart svag den kufvat hvarje makt,
Och segerglad den gått från trakt till trakt;
I bojor smidd den andras bojor lossat.

Än hålles Zoroasters tro i ära.
Än lyssna skaror till Konfusi' råd,
Och millioner hylla Buddhas lära,
Men öfver östern uppgår Kristi nåd.
Se, Indiens pagoder vackla redan,
Och Kinas massor börja vakna. Se! —
Syn's icke morgonsol i öster le,
Och är ej hedendomen i sitt nedan?

Än finns väl Kainsmärket kvar på pannan
Hos Adams barn, hos män'skors gamla ätt;
Än väpnar hat en broder mot en annan,
Än stämplrar afunden mot nästans rätt,
Än smidas svärd, än gjutas stålkanoner,
Än vandlas odlad bygd till svedjoland,
Än rasar ormagiftets afgrundsbrand
Bland alla folk i världens skilda zoner.

Än sitter lögnen kvar på lärosätet,
Än varder styrkan mer än rätten spord,
Än krypa massorna för guldbelädet,
Än gälla rikes — mer än vises ord.
Än finnas trældom, tyranni och tårar,
Än tycks materien mer än anden värd,
Än finns den kvar, den gamla ormens värld. —
Men hoppet re'n en bättre ordning spårar.

Ur tidens virrvarr, nöd och födslovånda
Skall som en sol ur brusten, molnig sky
En bättre tingens ordning ändtligt stånda
Och hela världen varda såsom ny.
Årtusens orättvisor bli försonta,
De fordom tryekta skola få sin rätt,
Stor frid skall varda ibland män'skors ätt,
Och deras barn från syndens frukt bli skonta.

Den makt, som skapar denna framtidsljusning,
Är icke våldet, ej revolution
Som bringar onda lidelser i rusning;
Nej, denna skaparmakt är Kristus — tron.
Dess enkla bud skall ondskan öfvervinna,
Allt örent måste för dess renhet dö,
Och för dess ljus skall ifrån jordens ö
Allt syndens mörker äntligen försvinna.

Hvad är då kristendom? — Är den blott lära?
Är den ett klokt system af män'skobud?
Ett sedligt ok att staten lugn beskära?
Nej. Kristendom är lif, ett lif i Gud;
Ett lif, som födes fram i hvarje hjärta,
Som böjer sig i lydnad för Guds röst;
Ett lif, som har till mål att bringa tröst
Och hjälp till dem, som lida nöd och smärta.

En kärlek, vidsträckt nog att sluta alla
Som bröder i en varm och öppen famn;
En kraft, för hvilken alla skrankor falla,
Som rests af samhällsställning, guld och namn;
En frihet blott af kärleks-hänsyn bunden
En häfstång till allt ädelt, sant och stort
Och nyckeln till en åtrådt Edens port
Är kristendomen, sanna sällhetsgrunden.

Kan någon hejda solen i dess bana,
Kan någon hindra oceanens svall,
Kan någon vända stormen från dess vana,
Kan någon sätta damm mot regnets fall;
Då, men blott då, kan Kristi verk ombringas.
Men samme Gud, som leder sol och haf
Och storm och regn, åt Kristi rike gaf
Den makt, som ej af någon kan betvingas.

Det är modernt mot kristendomen kämpa.
Blir det då ej föråldradt, detta mod?
En Julianus sökte att den dämpa,
Och Luthers samtid väpnad mot den stod.
Ännu man fäktar enligt gammal vana
Att hindra Kristus i hans segerlopp. —
Ack! hvarför denna äflan utan hopp,
Ack! hvarför söka fälla Kristi fana?

Man är för vis att tro på Kristi lära,
Man är för stolt att fly till korsets fot,
För mycket mån om män'skogunst och ära
Och allt för feg mot mängdens lumpna hot.
Minns dock: All vishet som ett stoftgrand väger,
All jordisk höghet varder snart blott mull,
Och ärans bålverk störtas lätt omkull.
Nu rik och firad — sist man intet äger.

För Nasarén med törnbekransad tinning
Lägg dig som offer, till hans tjänst dig vig!
Må korsets smälek bli din högsta vinning,
Och Kristi kraft skall genomtränga dig,
Du åt den högsta tjänst din kraft får gifva,
I själfva lifvets träd blir du en gren.
Din själ blir fri, din vilja stark och ren,
Och rikt på ädel frukt ditt lif skall blifva.

Bibeln.

Ej finns ett rum, där Gud ej är,
Där han ej verka kan;
Nej, öfverallt, i stort och smått
Jag honom skönja kan.
Dock ser jag tydligast hans drag
I bibeln, därför jag
Vill hålla bibeln dyr och kär
Intill min sista dag.

Oräkneliga stjärnors här
Och blomsterängens prakt,
Den muntra fågelskarans sång,
Allt vittnar om Guds makt.
Men endast bibeln säger mig,
Att denne store Gud
Har valt en syndare som mig
Till Herren Jesu brud!

Till bibeln gå, du kristna folk!
Sök där ditt ljus, din frid! —
Den är en källa alltid full
Med lif till evig tid.
Gå ej till sidobäckarna,
Till källan gå och tag
Dess rena flöde fritt emot,
Ty så är Guds behag!

O, bibelord! du är dock värdt
I hjärtat bäras städs'. —
Så gif mig, Herre, nåd därtill,
Att jag åt ordets gläds!
Gif mig dess kraft, dess ljus, dess frid,
Dess ande delgif mig,
Att jag må gå med rätta spår
På salighetens stig!

Samvetet.

Kanske intet mänskligt öga
Ser dig, när du går
Att en syndig handling göra;
Ingen mänsklig stämma når
Med sitt ljud ditt öppna öra.
Men inom ditt eget bröst
Märker du en stilla röst,
Som dig varnar att ej synda.
Känner du den rösten, säg? —
Vill du undfly den, ack skynda
Då uppå din väg!
Ila, rusa fram din bana,
Stanna ej; ty då
Skall den rösten åter mana
Dig att icke längre gå. —
Det är samvetet, som troget
Följer dina spår,

Ända tills ditt lif blir moget,
Och du hän ur tiden går.

Kanske under dagens sträfvan,
Med dess sorl och larm
Du ej märker denna bäfvan
I din egen barm.
Kanske, när du glädtigt klingar
Under skämt och glam
Eller, när i dansens ringar
Du berusad ilar fram,
Allt är fridfullt. — Men när ljuset
I ditt sofrum blifvit släckt,
Och när tystna'n rår i huset
I den stilla väkt;
Mörkret plågar, tystna'n isar;
Tankar, dystra tankar börja
Vakna, forska, spana, spörja,
Fast du dem ifrån dig visar —
Säg, hvad är det då,
Som förmår ditt armå hjärta
Att med sådan oro slå?
Och hvem föder denna smärta,
Denna vända i din själ?
Det är samvetet, som vakar
Och ditt hela inre skakar,
Pekande på dina fel.

Bär ej fullt så högt din panna,
Hånle ej åt stort och smått;
Hellre må du stanna
Inför några frågor blott:
Kan du hånle, när du ligger
Sömlös på din bädd,
För ditt eget inre rädd?
Kan du hånle, när du tigger
Glömska och ej glömska får,
Medan samvetet dig slår?
Kan du hånle, när du känner,
Att inom ditt eget hjärta
Finns ett helvete, som bränner,
Hånle åt din egen smärta?

Sök att dölja för ditt sinne,
Att du har ett samvete;
Jaga bort ditt inre ve,
Döfva känslan, söf ditt minne! —
Fåfångt söker du förgöra
Detta något inom dig;
Alltid skall dess röst du höra
På din stig.
Neka detta, om du vill,
Saken blir ändå den samma;
Blunda för ditt inres flamma,
Flamman finnes ändå till.

Allting annat må du fly,
Men ditt samvete skall följa
Dig, om du än sökte dölja
Dig i morgonrodna'ns sky;
Fore du än längst i väster
Från båd' kristendom och präster;
Ja, om du än grof' din graf
Djupast i det blåa haf —
Samvetet skall ändå lefva
Och dig finna, hvar du är,
För att vedergällning kräfva,
Efter som du handlat här.

Om Gud.

Jag ser Guds verk på stjärnbeströdda pellen,
I majestätet hos de höga fjällen,
Men ock i hvarje litet korn af sand
Och i hvar våg, som dynar emot strand.

Jag hör Guds röst i åskans dofva knallar,
I vilda stormen, som i rymden skallar,
Men ock i skogens sus, i bäckens språng,
I myggans surr och uti fågelns sång.

Jag spårar Gud i blommorna, som sprida
Sin ljufva vällukt omkring ängden vida,
I gräsets rika färgprakt vid min stig
Och uti bäret, mögnande för mig.

All skapelse med tio tusen munnar
Guds makt, hans visdom och hans nåd förkunnar,
Men ordet talar bättre språk ändå:
Det lärer mig hans kärlek rätt förstå.

Den gode herden.

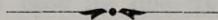

Till mjukgrön äng den gode herden leder
Sin hjord och till en dal, där källor brusa;
Där vinden, smeksamt sjungande, hörs susa,
Och trädens skugga svalkande sig breder.

Vid egen barm han lammen skydd bereder,
När markens vilddjur emot hjorden rusa
Och, alltid vakande, hans ögon ljusa
På fåren mildt och vänligt blicka neder.

När kvällens skuggor sig mot marken sänka,
Då leder han sin hjord till fållans hägnad,
Till hvila. — Ensam, vakande, han spanar.

När daggen åter gräset fått bestänka,
Och jorden, nyfödd, åter bjuder fägnad,
Till evig glädje han sin hjord då manar.

Herdekonungen.

I herdars fotspår träder
Jag in i Davids stad,
Med dem jag faller neder
För herdekungen, glad.
Och fastän svag och ringa
Den är, min lofsångston,
Vill jag den likväl bringa
Som offer för hans tron.

Han kom att herde blifva
För Guds förströdda hjord,
Att fåren bete gifva
Af livvets gudaord.
Han kom att dö för fåren,
O, kärlek, gränslöst stor!
Och nu finns lif i såren
För hvar och en som tror.

Han kom att konung blifva,
Fast ej med våld och prakt.
Han vill sin grundlag skrifva
Med evig kärleks makt.
Han lättar okets tunga
Och löser fångens band,
Han frälsar gamla, unga
Bland folk i alla land.

Hell Jesus, folkens furste,
Vår herdekonung blid!
Af Adams barn den störste,
Guds son till evig tid.
Gif honom pris och ära,
Hans frälsningsverk besjung!
Vår hyllning vi hembära
Vår herde och vår kung.

Sions konung.

Sions dotter, upp att prisa
Konungen af Davids stam!
Upp att hjärtats hyllning visa,
Träd med fröjd för honom fram!
Har du icke gyllne skänker,
Myrra eller rökverks doft;
Kom ändå, ty Herren tänker
Däruppå, att du är stoft.

Sions konung sina vänner
Utur alla klasser tar.
Lidandena väl han känner,
Fattig, frestad själf han var.
Törnekrans åt honom viras,
Och hans spira var ett rör;
Krubbans son af hånet siras,
Och på korsets trä han dör.

Sådan kom han för att lära
Adams barn Guds viljas stig
Och att intill döden bära
Deras synder uppå sig;
Sådan kom han för att krossa
Dödens konung och hans makt
Och att Sions barn förlossa,
Såsom hans profeter sagt.

Fröjda dig du Sions skara,
Att din konung kommen är!
Mild och ödmjuk skall han vara,
Dock med makt han riket bär.
Utan larm han spiran sträcker
Öfver alla världar ut;
Himmelen sin gräns upptäcker,
Men hans makt har intet slut.

Där sitt rike han förnyar,
Skall han te sig uti prakt,
Sittande på himlens skyar,
Följd af härlig änglavakt.
Allas ögon skola skåda
Sions kung i härlighet,
Bland sitt frälsta folk han råda
Skall med frid och salighet.

"Fader vår."

Himmelske fader! Fader för faderskap alla:
Ödmjuka vi för dina fötter nedfalla,
Lyckliga, att vi dig fader få kalla.
Härliga förmån, stor!

Himmelske fader! Värdes oss dagligen lära
Hålla ditt namn, det stora och höga i ära,
Att vi som barn en helig vördnad må bära
För dig i ord och lif.

Himmelske fader! Världsfursten ännu regrar
Som en tyrann; äfven ditt folk han marterar.
Endast för dig världsfurstens makt retirerar.
Komme ditt rike hit!

Himmelske fader! Gif oss ett uppmärksamt öra,
Att dina bud vi må i ödmjukhet höra.
Gif oss ock kraft, att vi din vilja må göra,
Som den i himlen sker.

Himmelske fader! Alltet din storhet förkunnar;
Dina förråd mätta otaliga munnar.
Dock bedja vi, medan du bönen oss unnar:
Gif oss vårt bröd i dag!

Himmelske fader! Värdes all skuld oss tillgifva,
Som vi tillgifva dem, oss skyldige blifva.
Ville du ock oss till försonlighet lifva,
Att vi ej dömas må.

Himmelske fader! Visa oss frestarens snara.
Lämna oss ej, att vi ej vilse må fara,
Men från allt ondt frälsa oss och oss bevara.
Blif nu vår skärm och sköld!

Himmelske fader! Dig tillhör riket och makten,
Dig tillhör allt, äran, loftet och prakten. —
Himmelska härar, sälla skaror beakten,
Gud är vår vän och fa'r!

Bönen.

Örnen, som sväfvar
Högt öfver fjällen,
Når ej så högt som
Ett barn, hvilket be'r. —
Helvetet bäfvar,
Når uti kvällen
Barnet för Herren
I bön faller ner.

Bönen fördrifver
Frestande tankar,
Bönen ger fasthet
Åt vacklande knän;
Bönen förblifver
Troslifvets ankar';
Bönen oss hjälper,
Att själen blir ren.

Bönen mig drager
Närm're Guds hjärta,
Det är så fridfullt,
O, där vill jag bo!
Bönen förtager
Ofrid och smärta,
Den skänker glädje
Och oskattbar ro.

Bönen upphöjer
Hjärtat från gruset,
Och den nedsänker
En himmel till mig,
Som mig förnöjer
Mera än ljuset. —
Bönen utjämnar
Hvar obanad stig.

* * *

Herre! sänd Anden
Till dina kära!
Lär oss att bedja,
Och gif oss att tro;
Lossa på banden,
Som oss besvära,
Led oss att helst i
Vår bönevrå bo!

Bönhörelse.

På knä bredvid en mossig sten
En kvinna för sin make beder.
När morgon gryr, i kvällen sen
Hon där för Herren fall neder.

»O, Jesus! fräls, ack, fräls min man!
Du kan de hårda hjärtan krossa,
Du styfva sinnen böja kan
Och syndens tunga fjättrar lossa.

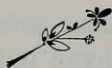
Så beder hon hvar dag ett år,
Hon fortfar två, ja, tre och fyra. —
Men intet svar ännu hon får,
Dock syn's hon än mot stenen styra.

Så trampar hon en liten väg
Emellan stenen och sin stuga,
En väg, som nöts af hennes steg,
När hon för Herren går att buga.

När sexton år hon fortsatt så,
Blef mannen frälst; han måste falla. —
Nu båda två till stenen gå
Att samme frälsare åkalla.

Så handlar Gud, han hörer bön.
Om han än stundom något dröjer,
Får trägen möda dock sin lön,
När tro hos bedjaren sig röjer.

Du trötte bedjare, håll ut!
Bed troget och förbida stilla!
Ty hvad du be'r, du får till slut,
Så väl det stora som det lilla.

Hemligheten af ett lyckligt lif.

Vill du veta hemligheten
Af ett lyckligt lif, se här:
Lär dig blott den enkla läxan
Taga lifvet, som det är.

Sök ej själfviskt egen sällhet,
Ty så står den ej att nå;
Offra dig för andras lycka,
Och du skall din egen få.

Fly ej himlens mörka skyar,
Frukta ej hvar mulen dag.
Stilla blif, ty under molnet
Strålar snart Guds välbehag.

Bed ej segerfröjd af lifvet,
Om du ej dess strid består.
Endast om du pröfvat stormen,
Hamnens lugn du rätt förstår.

Tag då mot, hvad lifvet gifver,
Sorg och glädje, ondt och godt;
Tacka Gud för allt och lär dig
Vara nöjd uti din lott.

Framför allt: när plikten kallar,
Följ dess bud, hur strängt det är! —
Bättre lycka får du aldrig,
Än den troheten beskär.

Gifven, och eder skall varda gifvet.

Ditt hjärta trånar, du vill älskad blifva,
Du frågar, huru du skall målet nå.
— Vill du åt Gud och nästan kärlek gifva,
Skall du af Gud och nästan kärlek få.

Och darrar du för hatets dolska klinga,
Om mot ditt eget väl den riktad är,
Så må du ej till hat din broder tvinga,
Därmed att du ett hatfullt sinne bär.

Om du förlåtelse af Gud skall vinna,
Så måste du förlåta hvar och en,
Som syndat emot dig. — Må du besinna,
Att annars intet hopp du har, min vän.

Låt ingen vrede i ditt lif sig röja,
Om vrede du ej själf vill ta emot.
Säll den, som söker nåd att sinnet böja
Och ej ger rum åt vredens bittra knot.

Gå, bringa tröst åt nästans kvalda hjärta;
Gjut fridens balsam i ett sargadt bröst,
Och när du själf blir tård af strid och smärta,
Skall du hugsvalas med en himmelsk tröst.

Men gjut ej bitterhet i andras sinnen;
Strö aldrig törne på din nästas stig,
Om du vill slippa skörda bittra minnen,
Ty törnet, du strör ut, skall stinga dig.

Du älskar glädjen, den strör ljus på vägen
Och gifver kraft att kämpa lifvets strid.
Gif glädje då åt den, som står förlägen,
Din egen glädje ökas blott därvid.

Men akta dig, att ingen sorg du bringar
Åt dina bröder, stora eller små,
Ty strax skall sorgens gam med hårda vingar
Ditt eget arma hjärta börja slå.

Ser du en fattig, som om hjälp dig beder,
Hjälp, om du kan, och Gud skall hjälpa dig.
Gif bröd åt hungrade, åt nakna kläder,
Du återfinner allt på lifvets stig.

Men vill du, nödställd, ohörd stå och bedja,
När allt ditt eget en gång tagit slut,
Så stäng din dörr för dem, som till dig vädja,
Och drif med hårdt förakt den arme ut.

Ty: »Gifven, så skall eder varda gifvet»,
Har Herren sagt, och därvid blifver det.
Och allt hvad män'skan sår i jordelifvet,
Hon skörda skall i tid och evighet.

Kärleken (I Kor. 13).

Om jag med konst och takt och vett,
Med människors — och änglars röst —
Men utan kärlek — talade,
Hvem finge däraf någon tröst? —
Jag vore då en klangfull malm,
En grann cymbal, men intet mer. —
O, Herre! Kärlek, kärlek blott
Sänd du uti mitt hjärta ner!

Om hvarje gåta låge löst,
Allt hemligt blottadt inför mig,
Om vetande och tro jag fått,
Så själfva bergen rörde sig;
Men saknade jag kärlek, ack,
Hvad vore jag? Ett uselt ler! —
O, Herre! Kärlek, kärlek blott
Sänd du uti mitt hjärta ner!

Om gods och guld och egendom
Jag ägde och allt gåfve ut
Samt ändtligt öfverlämnade
Min kropp åt bålets eld till slut,
Det gagnade mig ej ett grand,
Ty Herren efter kärlek ser. —
O, Herre! Kärlek, kärlek blott
Sänd du uti mitt hjärta ner!

Kom nu och se på kärleken!
Långmodig är den, from och mild,
Och ifrån afund, uppblåsthet
Och högmod är den vida skild. —
Ack denna dygd, så ren, så skär,
Jag önskar känna mer och mer. —
O, Herre! Kärlek, kärlek blott
Sänd du uti mitt hjärta ner!

Se, huru väl den skickar sig:
Åt hungrande den gifver bröd,
Åt felande förlåtelse,
Åt sorgsna tröst, åt svage stöd;
Och ädla tankar föder den.
Jag därför så enträget ber:
O, Herre! Kärlek, kärlek blott
Sänd du uti mitt hjärta ner!

Med orättfärdigheten kan
Den aldrig, aldrig ena sig,
Men gläder sig med sanningen
Med glädje, sann och innerlig.
Från jorden växer sanning upp,
Från himlen kärleken sig ter. —
O, Herre! Kärlek, kärlek blott
Sänd du uti mitt hjärta ner!

Och kärleken fördrager allt,
Köld, hunger, fängelse och svärd;
Den tror allting, den hoppas allt
Och väntar på en bättre värld.
Den tål allting, och vänligt den
Mot själfva ondskan sig beter. —
O, Herre! Kärlek, kärlek blott
Sänd du uti mitt hjärta ner!

Väl skola profetiorna
En gång försvinna, och som de
Skall talandet med tungomål
Och kunskapen sitt slut ock se,
Men kärleken har intet slut,
Den är för evigt Guds banér. —
O, Herre! Kärlek, kärlek blott
Sänd du uti mitt hjärta ner!

O, kom, du underbara dag,
Då ingen kunskap, ingen tro
Och intet hopp behöfvas mer
Att skänka arma hjärtan ro;
Då kärleken står ensam kvar
Och segerglad emot oss ler!
Då har den segrat öfver allt
Och trängt i allas hjärtan ner.

Blott ödmjuk var!

När solen skiner på din väg,
När blommor strös på dina steg,
Blott ödmjuk var!
När skyar öfver solen gå,
När törnen stinga dig, ändå
Blott ödmjuk var!
Om mörker eller ljus, helt visst.
Allt tjäna skall vårt väl till sist.

Allt för Herren.

Hvad kan jag gifva dig min Gud
För allt, hvad du har gifvit mig?
Mig själf med ande, kropp och allt,
Det är, hvad jag kan bjuda dig.

Tag då min själ och led den så,
Att i din lag den löper gladt;
Och mina tankar, använd dem,
Om deras ljus är än så matt.

Min blick, ack söke den blott dig!
Och helga för din tjänst min hand
Och led min fot uppå din stig,
Ja, Herre, tag mig helt om hand!

O, Herre Jesus! Du är värd
Att helt och fullt få äga mig.
Men ack! Jag blygs; hvad är den värd,
Den gåfvan jag nu bjuder dig?

Mitt värde är ett krossadt rörs,
Men af ett krossadt rör har du
Gjort pelare för Herrens hus. —
O, gör det undret äfven nu!

Utsäde och skörd.

Du är kallad att utså den himmelska säd
Genom ord och i handling, så gå
Och med glädje dig ställ i de såendes led,
Att din del du i skörden må få.

Välj och rensa din säd, förr'n du kastar den ut,
Att ej tistlar och ogräs du sår;
Ty en skördedag kommer för alla till slut,
Då sitt säde man inhösta får.

Så den teg, som du fått, om den är vid din härd,
Om bland arbetskamrater den är,
Eller hvar du den fått i vår vidsträckta värld;
Så din teg med den nåd, Gud beskär!

När du utsått din säd, vattna ock, om du kan,
Och så bida i stillhet på Gud!
Ty allt lif och all växtlighet verkar blott han,
Som klä'r fältet i gyllene skrud.

Icke får du väl frukt af hvart korn, du sår ut,
Men du lofvas dock rikligt och nog.
Ty: »En handfull af säd» skall ju bringa till slut
Skörd, »som skälfver lik Libanons skog».

Sådden följes af skörd, mödan ändas i sång,
Det blir fröjd som i skördeands tid.
Du skall bära af kärfvar ett gyllene fång
Och så njuta en ovanskelig frid.

Så då, broder, med flit, så med allvar och bön,
Så blott renaste hvete, Guds ord;
Så i hopp och förtröstan om skördarens lön
Efter fullbordadt värf på vår jord!

Missions-sång. I.

Det är icke fåfängt, I bröder, att gå
Att odla i öknen och ordet utså;
Ty öknen skall blomstra med fröjd som en ros,
Men tistlar och törnen, :: :: de tagas sin kos.

Hör jublet från fästen i skördandens tid,
Hör sången, när bytet utskiftas i frid,
Och loftet, som stiger mot himmelens höjd,
Allt vittnar om seger :: :: om frälsningens fröjd.

O se, hur det vinner, Guds lefvande ord!
Och folken församlas från söder och nord,
Från öster och väster till Jakobs Guds hus,
Hans vägar att lära :: :: och skåda hans ljus.

De gudar, som gjorts utaf silfver och gull,
De krossas och glömmas och varda till mull;
Men Kristus blir ärad och fadern blir känd,
När frälsningens lära :: :: till folken blir sänd.

Nog lönar det sig att med offer och bön
Uträtta Guds verk och förbida hans lön. —
O tänk, hvilken sällhet vid tronen en gång
Få höra och sjunga :, :; de saligas sång!

Så låtom oss verka med punden vi fått
Och tjäna vår Herre i stort och i smått!
O, låtom oss söka hans ära, ty så
Vi skördarens glädje :, :; och lön skola få.

Missions-sång. II.

Jag vet, att millioner
I mörker ännu gå
I jordens skilda zoner.
Hvad skall jag göra då? —
Guds ljus vill jag utsprida
Till alla mörka rum
Och gå till dem, som lida,
Med evangelium.

Se där, i soligt söder,
Där palmer yppigt gro,
Mång' tusen hednabröder
I armod ännu bo. —
Bland Kongos tusen byar
En ensam broder går,
Som städs' sin bön förnyar
Om hjälp för hvarje år.

Och från det vida öster,
Från Sinims gamla land,
Vi höra böneröster,
Som vädja till vår hand.
Bland opiidofter falla
De bleka offer ner,
Och klagoropen skalla
Om räddning mer och mer.

På Spaniens jord den sköna,
Bland ädla frukters glöd
En liten hop fått röna
Guds frälsnings kraft och stöd.
Men skarorna än hvila
I vantrons mörka famn. —
Ack, må till hjälp vi ila
I Jesu Kristi namn!

Från Rysslands snöregioner
Ett smärtans rop oss når,
Ett rop från millioner,
Dem våldets gissel slår.
Till oss, till oss de vädja
Om hjälp i nödens tid;
Om Kristi ord de bedja. —
Säg, kommer det oss vid?

Må vi, som fritt få tjäna
Vår Herre och vår Gud,
Vår sparda kraft förena
Och sända Kristi bud
Till öster, norr och söder,
Att Herrens sannings ljus
Må lysa våra bröder
Till himlens fadershus!

"Så skall hela Israel varda frälst."

Föraktadt uti alla länder
Går löftesfolket, Israel.
Men, irrande kring haf och stränder,
Det väntar sin Immanuel.
Det bidat — och det bidar än
Messias, fursten, hjälparen.

Ren ar'ton sekel lyktat loppet
Sen tempelstadens sköflingsår.
Men Israel är fast i hoppet
Att dess förlossning förestår.
Det bidat — och det bidar än
Messias, fursten, hjälparen.

Hvad våld, hvad skam det folket burit,
Böjdt under straffets tunga slag!
Dess undergång ha folken svurit,
Dock lefver det ännu i dag.
Det bidat — och det bidar än
Messias, fursten, hjälparen.

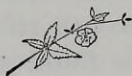
Det bringat ljus och lif åt världen,
Fast själft det fått i mörker gå.
Det trotsat tiden, bålen, svärden,
Det har bestått, det skall bestå.
Det bidat — och det bidar än
Messias, fursten, hjälparen.

Det tror på Guds profeters skrifter
Och vördar Moses gamla lag.
Det tänker än på fäderns grifter
Och minns Jerusalem hvar dag.
Det bidat — och det bidar än
Messias, fursten, hjälparen.

Han komma skall, och han skall föra
Sitt folk från jordens alla rum.
Sin herdes röst skall hjorden höra
I Kristi evangelium.
Det folket skall ej bida sen,
Men prisa högt förlossaren.

Ja, täckelset skall slutligt falla,
Och Israel få se Guds Krist.
Då skola högtidssånger skalla
Och glömmas nöd och skam och brist.
Ty uppenbar är frälsaren,
Messias, fursten, hjälparen.

Och folken skola dela fröjden,
Jerusalem skall glädja sig.
Och stigen upp till tempelhöjden
Skall bli en salighetens stig.
Och evig varder glädjen sen
I Guds Messias, hjälparen.

Marias del.

Marias del så dyr och skön,
Det är att Jesus hjärtat gifva
Och att i tro och stilla bön
Sen vid hans fötter stilla blifva.

Där är det lugnt, när stormar gny,
Och varmt, när nordanvinden kyler;
Där otrons moln för ljuset fly
Och nåden alla synder skyler.

Där öppnas rymder för min syn,
Och själen undfår örnavingar;
Där lyftes jag, där delas skyn,
Och änglasången mot mig klingar.

Där vill jag sitta tiden lång
Och slumra in i Herrens sköte,
Där sitta evigt sen en gång,
Då jag fått uppstå till hans möte.

Fröjd i Herren.

All sorg är svunnen och torkad tåren,
Ty nådens balsam läkt hjärtesåren,
Och själen fröjdas, och allting ler,
När jag i tron på min Jesus ser.

Han leder mig på den rätta vägen,
Hans ljufva tal gifver kraft åt stegen,
Han tyder skriften, och allt blir klart,
Det eljes dolda blir uppenbart.

Och när jag felat och ängsligt gråter,
Han kommer genast och allt förlåter
Och säger: Själ, om du älskar mig,
Så skall jag gifva mitt allt åt dig.

O, Herre Jesus! till sist jag säger,
Så tag mitt hjärta, tag, hvad jag äger.
För dig ju intet förborgadt är,
»Du, Herre, vet, att jag har dig kär.»

Herren är med.

Nu far jag genom världen
Vid nådens friska bris
Och sjunger glad på färden
Min Herre Jesu pris.
Han har mig frälst från döden,
Han skyddar mig från fall;
Han är mig när i nöden,
Han fullt mig frälsa skall.

Min farkost går i dimma
Och genom storm ibland,
Men i den mörksta timma
Vet jag, att Herrens hand
Min farkost säkert sköter;
Jag litar på hans namn,
Att, hvad som än mig möter
Han förer mig i hamn.

Om dimmorna så tjockna
Inför min häpna syn,
Att alla stjärnor slockna
Uti den blåa skyn;
Hvad gör det, blott jag äger
Min Jesus i min båt?
Ett enda ord han säger,
Och molnen skiljas åt.

Och, om jag ensam drifver
Framåt för förlig vind,
Om häftig storm det blifver,
Och jag blir blek om kind,
Skall dock i största nöden
Min Jesus närma sig
Och frälsa mig från döden —
Ty, se, han älskar mig.

Jag vet, att resan gäller
En ljuflig, vårlig kust.
Min lots ej seglen faller,
Förr än med salig lust
Vi hunnit sköna stranden,
Som skimrar som af gull,
Där sällheten åt anden
Skall skänkas rik och full.

Och därför trygg jag hvilar,
Hur stormen ryta må
Jag öfver vågen ilar,
Hur högt den månde gå.
I Jesu sällskap fruktar
Jag intet raseri;
Han vind och vågor tuktar,
Så att de stilla bli.

Hvad gör det?

Hvad gör det, om himlen täcks af skyar?
Hvad gör det, om stormen rasar vred?
Snart ett regn vår torra jord förnyar
Och bär himlens fruktbarhet hit ned.

Hvad gör det, om stridens åskor ljunga,
Hvad gör det, om kampen här blir svår?
Snart, ack snart vi segerhymner sjunga,
Lifvets evigt friska krans blir vår.

Hvad gör det, om spröda stöden brista?
Hvad gör det, om vägen enslig är?
Herrens hjälp skall jag dock aldrig mista,
Och min väg till himlen ändå bär.

Hvad gör det, om ögat fylls af tårar,
Hvad gör det, om smärtan tär min själ?
Blott i allt jag faderns kärlek spårar,
Skall dock allt för evigt blifva väl.

Se uppåt!

Trötte pilgrim, om ditt öga
Fylls af tårar här,
Vänd det likväl mot det höga,
Ty ditt hem är där.

Och då solen mot dig myser
Ifrån himmel blå,
Minns, att nådens sol ock lyser,
Hur det kännas må.

Men om natten solen döljer,
Än förvissad var:
Efter mörksta natt ock följer
Dag med himmel klar.

Och när stjärnor vänligt blinka
Uti kvällen blid,
De till ljusets hem dig vinka
Och till evig frid.

När du ändtligt dit har hunnit,
Sorgen dig ej når;
Då har du ditt hemland funnit —
Torkad är din tår.

Allt blir väl.

Gud vare pris, att efter mödans dag
— Det blir en natt med hvilans välbehag!
Och natten, huru lång och mörk den är,
Till slut dock bryts af morgonsol så skär.

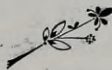
Om himlen utaf moln syns mörk och grå,
Är solen lika ljus och klar ändå;
Och stormen, huru skarpt den än må slå,
Skall dock till slut i stiltje öfvergå.

Hur bister vintern är, en ljufilig vår
Med sol och blommor följer i dess spår.
Och bränner sommarsolen än så het,
Blir aftonsvalkan lika skön för det.

För hvarje sorg, som når ett män'skobröst
Har Herren rik hugsvalelse och tröst;
Och hvarje sår, som öppnas i vår själ,
Har till sin uppgift blott vårt sanna väl.

Hvar pröfning, fast den synes tung och svår,
Bär ljuflig fridsfrukt uti sina spår.
Och hvarje smärtfullt utrop: »O!» och »Ack!»
Skall bytas i ett fröjdfullt: »Herre, tack!»

Så må jag aldrig mera grufva mig,
Ej ens när mörkret svepes om min stig!
Ty blir min väg än både mörk och lång,
Den slutar dock i evigt ljus en gång.

Sällheten.

Du sjunger om gator af gyllne metall,
Om portar af ädlaste stenar;
Om strömmar af silfver, som gjuta sitt svall
Af lif under dignande grenar,
Behängda med fullmogen, glänsande frukt,
Som uppfyller luften med ljufvaste lukt
Till njutning för dig. — Så du menar.

Du sjunger om dräkter af silke så hvitt
Som ljuset, det bländande klara,
Om rymder, där sångerna genljuda fritt
Från alla de saligas skara,
Om gyllene harpor och klingande spel,
Om kronor, din väntade härliga del,
Om allting, som praktfullt kan vara.

Och därför trår du från armod och nöd
Till staden, som skimrar likt ljustet;
Du längtar, du klagar: »O, vore jag död
Och hyddan väl bäddad i gruset!
Så skulle min frigjorda ande med fröjd
Intaga sin plats i den strålande höjd,
I härliga evighets-huset.»

Ack, män'ska! Det där är ju sinnlighet blott,
En känsla af girighet bara.
Med silfver och guld det den giriges lott
Ju är att belåten få vara;
Med gyllene frukter och lekande sång
En vällusting döfvar sitt lefvernes tvång,
För kronor få konungar svara.

Ett målande bildspråk allt detta ju är,
Och allt måste andligt förklaras.
Ty alla metaller och pärlor, som här
Som kostliga skatter förvaras;
All glänsande frukt, alla klingande spel,
Allt är ju förgängelsens erkända del
Och kan ej för evigt besparas.

Darrande löf.

Och gör det — männ tro — någon människa säll
Att äga de skatterna alla?
Gån, söken då sällhet i furstarnas tjäll,
Där allt syns i öfverflöd svalla! —
Nej. Sällheten bor i de hjärtan, där Gud
Är nog, om i kraft hans härskarebud
Båd' jorden och himlarna falla.

De sällas rike.

Var är de evigt sällas rike,
Den stad, som icke har sin like,
Där ingen synd skall finnas mer,
Där ingen sorg förgiftar lifvet,
Där oförgänglighet står skrifvet
På allt, som sig för blicken ter?

Långt bortom jordens väna dalar,
Högt ofvan rymdens blåa salar,
På andra sidan stjärnors prakt,
Där borta, dit ej synkraft hunnit,
Dit ingen tanke vägen funnit,
De sällas rike man förlagt.

En droppe oceanen blifver
Emot den rymd, jag här beskrifver,
En tufva Himalaja är
Emot den höjd, som här mig möter. —
Hur brant är ej den väg jag nöter,
Hur fjärran skymtar hvilan där!

Ack salighet, så högt beprisad,
Hvi blef från jorden du förvisad,
Ditt hemvist var ju en gång här?
Då oskulden i Edens lunder
Sitt säte hade — Ljufva stunder!
— Var du ju män'skobarnen när?

Då tonade bland Edens palmer
Bland fågelkvitter fröjdepsalmer,
Och kärleksdoft hvar blomma spred,
Frid rådde öfver all naturen,
Och mellan människan och djuren
Var allt blott vilja god och fred.

Den är ett minne blott, den tiden.
När synden kom, så flydde friden,
Af sorg och ve blef jorden full.
Nu kommo afund, blod och tårar
Och sjukdom, fattigdom och bårar
Och klagoskri för syndens skull.

För män'skors blickar tillslöts Eden,
Framför dess port, en bild af vreden,
Keruben stod med draget svärd.
Och ormen låg och hväste tanden,
Och tistlar sköto upp ur sanden.
Förbannad var den arma värld.

Men efter sekellånga strider,
Ett budskap genom världen skrider,
Ett budskap, fylldt af hopp och frid.
I Betlehem hörs änglar hälsa
Ett barn, som kommet var att frälsa
Vår värld från synd och sorg och strid.

Hvad Adam genom synden felat,
Blef af den andre Adam heladt,
Han hela släktets synder bar.
Förbannelsen har han borttagit,
Vid korset har han den fastslagit,
Och Edens port han öppnat har.

Väl han, som oss med Gud försonar,
Nu uti höga himlen tronar,
Dock skall han komma än en gång,
Till jorden och sin frälsta skara.
Ja, här skall han sig uppenbara,
Förhärligad i helgon mång'.

Då vänder saligheten åter
Till jordens son, som nu begråter
Sin saknad, tärd af tidens tvång.
Då framstå åter Edens lunder
Med all sin mångfald utaf under,
Då tonar ny vår fröjdesång.

Af kärlek hvarje puls då brinner,
Och trofast hvarje hand man finner,
Och godhet ur hvarjt öga ler;
På broderns väl hvar hjärna tänker,
Af ädelmod hvar panna blänker,
I renhet sig all världen ter.

Där vilda djuren ännu ryta,
Då milda fågelkvitter bryta
Sig genom morgonvindens sus.
Och ljufva balsamdofter smeka,
Och markens djur helt fredligt leka,
Naturen är ett fridens hus.

Då är vår jord en härlig himmel,
Hvars sol och klara stjärnevimmel
Är Kristus och hans frälsta brud.
Och allt är nytt. All synd försvunnit,
Dess sista rot till aska brunnit.
All världen prisar Herren Gud.

O Kristus! Komme hit ditt rike
Med lif och sällhet utan like;
Kom själf till din utvalda brud!
Här, där du fick all smälek bära,
Skall du förvisso ock i ära
Dig visa, klädd i segerskrud.

Aftonfrid.

Kvällens skuggor re'n sig slutit
Kring den nejd, där nyss förut
Solens sköna strålsvall gjutit
Sina rika håfvor ut.
Från det högblå hvalfvet blänkte
Stjärnorna i tusental,
Medan aftonrodna'n stänkte
Dagg på fridomsluten dal.

Uti kvällens tysta timma
Kände jag Guds andes fläkt,
Och i dagens sista strimma
Skönjde jag hans klädedräkt,
Medan djupt i hjärtat hördes
Stämmans kärleksfulla ljud,
Och mitt hela väsen rördes
Utaf tack och lof till Gud.

När jag såg mot himlen höga,
Kom en tanke full af tröst,
Att den gode Gudens öga
Huldt mig såge. — I mitt bröst
Kände jag, hur hjärtat höjdes
Utaf tacksamhet och fröjd,
Medan hufvu't stilla böjdes,
Och jag bad så glad och nöjd.

Det är ljuft ibland att vara
Ensam med sig själf och Gud.
Tala, bedja, fråga, svara,
Allt går för sig utan ljud.
Känna synder och begråta,
Gifva löften, smaka, tro
Nåden hans, som vill förlåta,
Och som skänker själaro.

O, hur skönt att så få tala
Med sin Gud i ostörd frid,
Medan allt försänks i dvala
Under hvilans vinge, blid!
Stilla, stilla som naturen
Ville jag tillbedja här,
Tills min själ af änglar buren
Blefve förd dit, där Gud är.

Vare ljusning eller kvällning
Här på växlingarnas haf,
Må jag blifva i den ställning
Att jag — när mitt lif tar af,
Och min sista skymning breder
Slöjan öfver svunnen tid —
Må mitt hufvud lägga neder
I en ljuflig aftonfrid!

Julkväde.

Mörk var natten,
Himlen var ej klar;
Stjärneskatten
Gömd i molnen var.
Tung låg dimman
Öfver herdetjäll,
Midnattstimman
Stod på Juda fjäll.

Tyst och öde
Var i Betlehem,
Vård på döde
Var Jerusalem.
Inga fester,
Ingen strängalåt,
Folk och präster
Somnat vid sin ståt.

Siarstafven
Var åt sidan ställd,
Härskarglafven
Länge sedan fälld.
Herrens fruktan
Af hans hjord var glömd,
Så ej tuktan,
Hvartill den var dömd.

Legodrängar
Nu i tidens natt
Kräfde pengar,
Kräfde främlingskatt.
Frihetstiden
För Guds folk var slut,
Hjärtefriden
Hade slocknat ut.

Storhetsminnet
Blott en saga var,
Träldomssinnet,
Det, blott det fanns kvar.
Mörk var natten,
Himlen var ej klar;
Stjärneskatten
Gömd i molnen var.

Mörkret bytes
Dock i himmelskt ljus,
Tystna'n brytes
Utaf sångers brus.
Molnen flykta,
Natten fjärran far,
Herrens lykta
Strålar åter klar.

Flammor blänka
Öfver herdetjäll,
Änglar sänka
Sig till Juda fjäll. —
Herdar, hören!
Född Messias är,
Himlakören
Därom vittne bär.

* * *

Ära vare höjdens Gud!
Jorden undfår fridens bud,
Män'skorna få Guds behag
Uti Kristus denna dag.

* * *

Från pol till pol,
Till alla folk och länder,
Rättfärdighetens sol
Sitt ljus i flammor sänder.
Kölden, mörkret vike fjärran,
Frälsning kommer ifrån Herran.
Hatet, afunden och döden,
Sorgen, lidandet och nöden,
Allt skall fly
För honom, som gör världen ny.

* * *

Slut är natten,
Himlen är nu klar;
Stjärneskatten
Åter uppenbar.

Julpsalm. I.

Hell, julemorgon, skön och blid,
Som uppgår med Guds nåd och frid
För jordens folk och stammar!
Den stjärnan, som profeten såg,
När han på Moabs höjder låg,
Sitt ljus kring världen flamar.

Ljusa

Susa

Morgonskyar;

Sig förnyar

Lofsångstonen,

Som går upp till gudatronen.

Till Betlehem, till Davids stad
Gå upp, min själ, och skåda glad
Guds son i barnets skepnad.
I trogne herdars fotspår träd
Och, såsom de, fall du ock ned
Med salig fröjd och häpnad.

Ära
Bära
Änglakörer.
Oss tillhörer
Ödmjukt falla
Ned och frälsaren åkalla.

Han kom med kärlek, tro och hopp
Att Adams släkte resa opp
Och lifvet bland oss tända.
Han kom med sanning, kraft och nåd
Att uppbenbara faderns råd
Och oss till Gud omvända.

Nöden,

Döden

Har han tagit
Och dem slagit.
Lif och ära

Vill han nu åt oss beskära.

Han kom, en fridens högsta tolk,
Att lära jordens skilda folk,
Att alla äro bröder.
Han ta'r sig de elända an,
Ett vrängsint släkte älskar han,
För fiender han blöder.

Kalla
Alla
Till att vandra
Med hvarandra
I hans lära
Är hans mat, hans dryck, hans ära.

Må-jordens krets och himlarna
Högt stämma upp: Halleluja!
Till Jesu pris och ära!
Hans makt, hans nåd, hans majestät,
Hans sanning och hans härlighet
Må folken vittne bära!

Biden
Tiden!
Röster höjas,
Folken böjas,
Sonen hyllas;
Af hans lof skall världen fyllas.

Julpsalm. II.

Guds kärlek blifvit uppenbar,
Han har sin son utgifvit. —
Han, genom hvilken världen var,
En människa har blifvit.
Härligheten, som han bar,
Förr än världen var,
Han lämnade hos Gud
Och antog tjänares skrud,
Så hans apostel skrifvit.

Guds underbara kärleksråd,
Hvem kan det fullt uppskatta?
En gudamänniska — o nåd! —
Hvem kan det undret fatta?
Ordet själf har blifvit kött,
Lifvets furste dött.
O, djupa hemlighet!
Vårt lif, vår salighet
Guds ende son är vorden.

Hans namn är Underlig och Råd,
Stark Gud och Ewig Fader,
Fridsfurste. Full af rätt och nåd,
Med Anden utan grader.
Kraften på hans axlar är.
Han sitt rike bär.
Han styra skall med frid
Och rätt till evig tid
Sitt väldes myriader.

Han föddes hit till nattens land,
När morgonväkten bräckte. —
Med kärlekseldens rena brand
Han hatets eldar släckte
Mild och ödmjuk, lik ett lamm,
Trädde han här fram.
Den krona, som han bar,
Af törne flätad var —
En skänk utaf vårt släkte.

Han kom att krossa syndens band,
Han kom att döda döden. —
Den sjuke räckte han sin hand
Och frälste ifrån nöden.

Åt den arme gaf han bröd,
Åt den svage stöd,
Där sorgens flöde lopp,
Göt han in frid och hopp
Utaf sin kärleks flöden.

Till himlens frihet bröt han väg
För syndens bundna trälar;
Och själf han leder steg för steg
Dit upp de trognas själar.
Blodet från hans djupa sår
Dem från synden tvår;
Blott för hans namn de få
In uti staden gå,
All deras brist han helar.

Så sjung hans pris, o, mänsklighet!
Hans lof kring jorden skalle!
Stäm in en hvar, ty märk och vet,
Han återköpt oss alle.
Hyllen sonen, bären fram
Offer åt Guds Lamm!
Han rest oss från vårt fall,
Nu vid hans fotapall
Vi gladt och fritt nedfalle.

Vid årsskiftet.

Ack, så hastigt tiden går!
Nyårsnattens tofslag slår. —
Som en drömbild för vårt sinne,
Som en tafla för vårt minne
Nu det flydda året står.
Ack, så hastigt tiden går!

Mycket ondt och mycket godt
Har det flydda året sått.
Kan naturens lag ej svika,
Måste sådd och skörd bli lika;
Gammal sådd vi skörda fått,
Mycket ondt och mycket godt.

Samma lag för hvarje år:
Man får skörda, hvad man sår.
Hvad som eljest än må hända,
Denna lag kan ingen vända;
Intill tidens slut består
Samma lag för hvarje år.

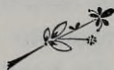
Af den sådd, i år vi så,
Skall en framtid skörda få.
Kärlekssådd skall sällhet gifva,
Draksådd skall till jämmer blifva.
Må det blifva sällhet då
Af den sådd, i år vi så!

Tänka sant och handla rätt,
Det som nyårsmåtto sätt!
Hellre gifva än borttaga,
Hellre tacka Gud än klaga.
Bed, att det må bli dig lätt
Tänka sant och handla rätt!

Om vi Herrens vägar gå,
Hvad i år oss möta må;
Om vårt syfte är hans ära,
Om hans ädla säd vi bära.
Gyllne skördar få vi då,
Om vi Herrens vägar gå.

Leker sol i klarblå sky,
Eller vilda stormar gny:
Allting till vårt bästa länder,
Om vi hvila i Guds händer;
När han bjuder molnen fly,
Leker sol i klarblå sky.

Var välkommet, nya år,
Som oss nu till möte går!
Hoppets ros i knoppning drömmer,
Sorgens törnetagg du gömmer;
Allt i Herrens hand dock står. --
Var välkommet, nya år!

Äfven detta nya år.

Uti Jesu namn vi börja
Än ett år med Herrens nåd,
För dess skiften Gud skall sörja
Enligt sina kärleksråd.
Framgång, pröfning eller smärta,
Allt i Herrens händer står,
Därför äge han mitt hjärta
Äfven detta nya år!

Korpens ungar få sin föda,
Markens blommor få sin skrud,
Utan att sig därför möda,
Utaf en allsmäktig Gud.
Skulle jag då ängsligt spörja
Efter bröd? Nej, allt jag får. —
Gud skall sina barn försörja
Äfven detta nya år.

Sparf sågs ej till marken falla,
Om det ej Guds vilja var,
Samme Gud har räknat alla
Hår, jag på mitt hufvud har.
Därför vill jag tacksamt taga,
Hvad hans vishet mig består
Utaf både fröjd och aga
Äfven detta nya år.

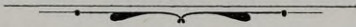
Berg och högar mände falla.
Evigt står Guds fridsförbund,
Och hans tusen löften alla
Hvila än på klippfast grund;
Hög som himlen öfver jorden,
Fast som urtidsbergen står
Herrens nåd. — Ack, tro de orden
Äfven detta nya år!

O, så må jag stilla luta
Hufvudet mot Herrens bröst
Och med allt mig innesluta
I hans nåds och kärleks tröst!
Världens larm skall där ej störa,
Synden ej min fridsort når. —
Lammet herdens röst skall höra
Äfven detta nya år.

VERSER

MED

BLANDADT INNEHÅLL

VERSER

BLANDIN LINDHALL

Till Konungen.

(Vid hans 25-årsjubileum i september 1897.)

Nu är det högtid, fest- och jubelår
För brödrafolken i vårt sköna Norden.
Till konung Oscars ära sången går
Med enkla men dock hjärtementa orden.
Hell honom, som vid dubbelrodret står,
Där lugn han stått i fem och tjugo år!

Satt väl en kung på Sveriges kungastol
Så ärad, som den Andre Oscar blifvit?
Hans namn har, frejdadt, gått från pol till pol,
Och alla folk sin hyllning honom gifvit.
Hell honom, som bragt folken för sin fot
Förutan vapenbrak och hot!

Vi hört om svensk mans ära, köpt med blod,
I forna mörka år och hårda tider;
Vi hört om Sturars och om Vasars mod
Samt om Gustafvers och om Karlars strider.
Hell desse hjältar! Barn utaf sin tid,
De sökte folkets väl i blodig strid.

Men tiden är en annan nu mot då,
Och krigets ära är knappt ära längre.
Nu vill man hellre hela sår än slå,
Och våldets vänkrets blir hvar dag allt trängre,
Nu äras den, som vinner mästerskap
I kärleksvärf, i konst och vetenskap.

Och konung Oscar har förstått som få
Att vira fredens lagrar kring sin panna:
Båd' konst och vetenskap han pröfvat på
Och kämpat för det rätta, ädla, sanna.
Hell honom, som med hjärta, ord och hand
Har främjat fredlig id i allt vårt land!

Att höja folkens välstånd städs han sökt
Och därför främjat industri och slöjder,
Han landets näringsvägar ock förökt
Samt fört sitt folk upp på kulturens höjder;
Han gjort vårt folk så äradt såsom få —
Vår hyllning och vårt tack han hafva må!

Hvem klandrar konungens personlighet
Och leder emot honom knotets vågor,
Om icke allt blef, som vi ville det
I sociala- och i kyrkofrågor?
Vi tro, att han har velat sant och rätt,
Men sådant är ej (ens för kungen) lätt.

Och glömmom ej hans goda hjärtelag,
 Bevisadt emot lidandet och smärtan!
 »Kung Oscars Jubileumsfond» i dag
 Ger hopp åt tusen öfvergifna hjärtan;
 Och ibland dem, som nu sin hyllning ge,
 De sjuka prisa Gud för kungen, de.

Sitt hufvudsyfte: »Brödrafolkens väl»,
 Han trofast följt de fem och tjugo åren.
 Att ena dessa folk till blott *en* själ,
 Det värfvet har dock silfrat kungahåren.
 Att han ej lyckats är ej kungens fel,
 Han manligt fyllt sin plikt och gjort sin del.

För honom har begreppet mänsklighet
 Betydt långt mer än nationalfåfänga;
 I allt, som nämnes med humanitet,
 Han satt sin ära att sin kraft inmänga.
 För folkens brödraskap, för allmän fred
 Han icke svärmat blott, men verkat med.

Och nu det känner sig så gladt i dag
 Det folk, som lefver under Oscars spira,
 Och följer blott sitt hjärtas bästa lag,
 Då det med fröjd vill jubileet fira.
 Hell den nation, som har en så'n monark!
 Den växer fri, förhoppningsfull och stark.

När sången stiger upp till kungens tron
»Ur svenska hjärtans djup», på jubeldagen,
Är den en samfälld tacksamhetens ton,
Djupt uti svenska folkets barm anslagen;
Och det är menadt djupt, när gammal, ung
Nu stämmer upp: »Bevare Gud vår kung!»

* * *

Men säkert skulle han besviken bli
Och visa bjuden hyllning strax tillbaka,
Om ej de hyllande, om icke vi
Ett ord af kärlek hade för hans maka,
För drottningen, som vid hans sida står,
Där hon har troget stått i alla år.

Hon efter yttre storhet föga trått;
Hon gärna gömt sig undan världens öga.
Den del hon därför haft i allt, hvad godt
Kung Oscar gjort, vi ana blott helt föga.
Men själf han säga lär: »Hvad godt jag gjort,
Det har jag först hos drottningen försport.»

Med många kärleksverk hon ristat har
Sitt namn i brödrafolkens håg och minne.
Och hennes bild skall alltid hållas kvar,

En bild af kärlek, tro och kristligt sinne.
Hell drottningen, som sökt sin ro i Gud.
Nöjd att i kärlek pryda få hans bud!

Bevare Gud vår konung och hans hus
Och skänke rik välsignelse af höjden!
Ja, lede han med nåds och sannings ljus
Båd' kung och drottning till den stora fröjden,
Där de få lägga sina kronor af
För den, som makt och kungadöme gaf

Mitt gamla hem.

Jag kan, när jag vill, se ett urmodigt hus,
En kvarstod från flyktade tider;
Halfannat århundrades mörker och ljus
Det sett, men af ålder knappt lider.
Lågt är det till taket, och lågt är i dörr,
Dock fostrades högresta männer där förr
Och äfven i senare tider.

Dess väggar af fordomsdags furor bestå,
Och kärnfriska ligga dess stockar,
Tätt fogade samman med brädklädnad på,
Än trotsande tidernas flockar.
Nu växa ej furor så starka, som de
Man där i de åldriga väggar får se.
De höggos i skog, som nu sköflats.

Där inne en spisel med bakugn, som förr,
Än tjänar behofven för dagen;
I stället för lås finnes klinka på dörr,
Med sirliga gångjärn beslagen;
På väggarna hänger blankskurad metall,
Som aldrig i hushållet användas skall;
Allt är som i urgamla tider.

Och utanför ligger den stensatta gård,
Omgärdad af uthus så många,
Stall, lad'gård och bryggghus, som jämt kräfva vård,
Stå där uti rader så långa.
Och bakom allt detta en fruktträdgård är
Med äpplen och päron och många slags bär,
Som ofta min måttlighet pröfvat.

Ja, där var mitt hem, och där trufdes jag godt,
Där gafs mig, hvad barnet behöfver. —
Vid femton års ålder »tre alnar» jag nått,
Och nu är jag något däröfver.
Ja, där var mitt hem, där jag lekte så glad,
Den minste och yngste i syskonens rad;
Där flyktade barndomens dagar.

Där bor än en man med en reslig gestalt,
Fast hjässan nu syn's genom håren;
Han var idealet af mandom och allt
Som stort var för mig i de åren.
Han var af den härdiga, frejdade stam,
Som gyllene skördar ur marken drar fram,
Och kände sig tryckt utaf ingen.

Där går ock en kvinna, ännu knappast böjd,
Fast år sexti'nio hon räknat.
Hon mycket har offrat att göra mig nöjd,
Det minnet har ännu ej bleknat.
Hon lärde mig språket, dess enklaste ljud,
Hon lärde mig tidigt att bedja till Gud;
Välsignad hon vare för evigt!

O, skulle jag glömma vårt urgamla hus
Och mina föräldrar, de gamla,
Så vore jag värd under spillror och grus
Begrafvas, när väggarna ramla!
Nej, jag vill besjunga det huset och dem,
Som där mig beredde ett anspråkslöst hem,
Och alltid med glädje dem minnas.

Bruno.

Högt bland Norrlands gråa fjällar
Bodde Bruno med sin sång.
Ensam var han, och sin fader
Mindes han ej mer en gång.
Modern, hulda, kärleksrika,
Hade gått till grafvens frid.
Ensam nu i åtta vintrar
Bruno kämpat livvets strid.

Mången gång, se'n dagen bärgats,
Satt han uppå fjällets kant.
Lyssnande hur vilda forsen
Dånade vid klyftans brant,
Seende hur skum och hvirflar
Oafbrutet trädde fram.
Toner klungo från fiolen
Mäktigt öfver bergets kam.

Och till tonerna från fejlan
Hördes Brunos röst så klar.
Men hvad sjöng han om? — Om Norden?
Om naturen underbar?
Om sin hembygds djupa skogar?
Om dess snöbetäckta berg?
Eller sjöng han om de flammor,
Som ge natten dagens färg?

Nej. Han sjöng sin egen saga:
Om sin barndoms ljufva tid,
Om sin moder, om sin hydda
Och om ungdomsårens frid.
Vemodsfull och låg var rösten,
Darrande helt mildt ibland,
Och från ögat klara pärlor
Föllo ned på sångarns hand.

Mera full och stark blef rösten
Fastän klagande i moll,
När han sjöng om sorgens dagar,
Då han lik en ödets boll
Efter moderns död blef kastad
Ut på lifvets hårda väg
För att trampa, han som andra,
Törnig stig med tunga steg.

»Ensam, öfvergifven», sjöng han,
»Bor jag i den vilda skog.
Ingen vänlig hand har smekt mig
Se'n den dag min moder dog;
Intet jordiskt öga vakar
Öfver stackars Bruno mer.
Men jag vet, att Gud mig älskar,
Och att han mig alltid ser.»

Ögat glänste, pannan höjdes,
När han sjöng om Herrens vakt,
Om hur Gud med faderstrohet
Hållit Bruno städs vid makt.
Dallrande och vek klang tonen,
När han sjöng Guds frälsningsråd,
Som gjort stackars Bruno värdig
Till ett himmelskt arf af nåd.

»Susen», sjöng han, »friska vindar,
Öfver Norrlands gråa fjäll;
Brusen högt, I strida forsar,
Bruno fattig är, men säll;
Höga granar, om I vissten,
Jag får ärfva i Guds hus;
Klara stjärnor, jag skall stråla
Öfver er en gång i ljus!»

»Moder! O, min dyra moder!
Snart har Bruno slutat här.
O, jag längtar till den himmel,
Där du redan bosatt är!
Jag är trött vid skogens susning,
Trött också vid forsens ljud;
Jag vill dö, som du, o moder!
För att lefva se'n hos Gud.»

Lifvet.

Ljuset förbrinner,
Offras, försvinner;
Snart blott en rykande vekstump är kvar,
Dömd att förfalla,
Trampad af alla —
En gång af alla den älskad dock var.

Ängsdoften tjusar,
Lifvar, berusar,
När i parfymflaskan den varit gömd,
Fast den så ofta
Fåfängt får dofta
Ute på ängen, förtrampad och glömd.

Sådant är lifvet.
En varder gifvet
Lysa en tid, men föraktas till slut.
Andra rätt ofta
Gifvas att dofta
Skönast, när lifsflamman här brunnit ut.

Döm därför ingen!
Ytan af tingen
Ofta, ja oftast, oss män'skor bedrar.
Hvad vi berömma,
Andra förglömma,
Hvad vi förakta, sitt värde har kvar.

Vägen till storhet.

»**A**ck, om jag vore stor!»
Den lille pysen tänkte,
När han såg stora bror
Som uti världen blänkte. —
»Jag vill — jag skall bli stor,
Hur än det skall gå till!
Ty tror jag som min mor:
Man kan allt, hvad man vill.»

Och snart man skåda fick,
Hur uppå styltor buren
Den lille stadigt gick
Bredvid den låga muren
Och ropte: »Pojkar! Sen!
Nu är jag stor ändå,
Fastän på lånta ben
Jag därvid måste gå.»

Nu var han stor. Men nej,
Att storheten bevara,
Det kunde lillen ej,
Han löpte snart i fara:
Den ena stylvan skred,
Och i en smutsig grop
Den lille nu föll ned
Med höga sorgerop.

Ur badet kommen upp,
Rätt ömklig att betrakta
Och våt liksom en tupp,
Han smög sig in helt sakta.
Och nu han lyddes till
De orden af sin mor:
»Så går det den, som vill
På stylvor blifva stor.»

Men storhetstanken lät
Sig ej från pilten drifva.
Ännu ett råd han vet:
I pappas stöflar klifva.
Och i ett enda skaft
Han gömde sina ben
Och skrek af all sin kraft:
»Nu är jag vuxen re'n.»

Men denna storhet var
Ock farlig nog att bära,
Ty när omkull det bar,
Kom näsan golfvet nära.
Och blodig, fast med skam,
Han gjorde återtåg
Och kröp ur stöfveln fram
Med vemod i sin håg.

På tusen andra sätt
Han sökte uppåt klifva,
Men alltid på reträtt
Han måste sig begifva.
Dock gingo åren hän;
Och pilten blef en man,
Som nu på egna ben
Sin storhet bära kan.

Och nu han sjunger så:
Om du vill storhet vinna,
Så sök den ej, ty då
Den aldrig står att finna.
Men nöj dig med det mått
Af tillväxt Gud, vill ge,
Så kanske blir din lott
Att en gång stor dig te.

Med »lånta vingar» ej
Man ärans höjder hinner;
På »lånta ben» — ack nej —
Man ingen storhet finner.
Men stilla tro och hopp
Ha lyftat mången man
Till evig storhet opp. —
Den läxan du nu kan.

Lära och lif.

Världen tyckes bli allt sämre,
Huru mycket man den lär;
Och man nödgas nästan tänka,
Någonting i olag är.
Kanske blefve världen bättre,
Om man gjorde, som jag be'r:
Alla talte hälften mindre,
Men ock gjorde dubbelt mer. —

Mamma — sade Frans — du lär mig,
Huru jag bör frukta Gud;
Du vill hafva mig att lyda,
Men du lyder ej Guds bud;
Du lär mig att tala sanning,
Men, du själf, du narras ju;
Du vill föra mig till himmeln,
Men, min mamma — hvart går du?

Uti kyrkan talte prästen
Strängt om syndens nöd och skam.
»Endast på den smala vägen
Kommer man till himmeln fram».
Men då »amen» sagts i kyrkan,
Gick han själf den breda väg.
Och med hans exempel fördes
Hjorden efter steg för steg.

Domaren till böter dömde
Gatans slitne brännvinsträl,
Enär denne råkat blifva
En för mycket »lifvad själ». —
Sent om natten trädde domar'n
Raglande från källar'n ut.
Men poliskonstapeln svängde
Genast bakom närmsta knut.

Läkaren förbjöd patienten
Både sprit och nikotin,
Men för egen del fördrog han
Båda med förnöjsam min.
Kanske var dock läkarkroppen
Byggd på något särskildt sätt,
Att fördraga, hvad som kunnat
Döda vanligt folk helt lätt!

En af denna tidens kvinnor
Reste öfver haf och land.
Hon gaf lag för hemmets trefnad
Och förgyllde pliktens band.
Men i hennes hem man sporde,
Att all trefnad bannlyst var.
Där var husets arme herre
Med en skräphög lämnad kvar.

Arbetarpartiets målsman
Framhöll jämnligheten skön.
Men han själf var ej belåten
Med tre tusen kronors lön. —
Skalden själf, som gärna målar
Allt i ljust, så långt han kan,
Såg man gå med moln på pannan;
Han var män'ska, äfven han.

Och han tänkte: Lära andra
Och själf lefva, som man lär,
Måtte vara skilda saker,
Som ej lätt förenas här.
Lära, föreskrifva, döma,
Tänk, hvad detta allt är lätt,
Men hur svårt — så vill det synas —
Är det ej att lefva rätt!

De knotsamme.

För somliga är denna världen
En jämmerdal i sjufaldt mått,
Och hvar man träffar dem på färden,
De knota på sin hårda lott.
De ständigt förbisedda blifvit;
Och de förtjänster, som de ha,
Har aldrig någon män'ska gifvit
Sig tid att fram i ljuset dra.

För dem är alltid lefvebrödet
Långt dyrare än för nå'n ann,
Förtjänsten, penningunderstödet
Så uselt, som det vara kan.
O, hvilka trafvar af bekymmer,
Som resa sig, hvarthän de se!
Ett under blott, att världen rymmer
Så mycket elände och ve!

Guds klara dag för dem syns mulen,
Och solens strålgans de ej se;
Midsommar varder grå och kulen,
Så grå och kulna äro de.
De äro sura som citroner
Och dystra som den sena höst,
De reta upp sig som kalkoner
Och tåla knappt sin egen röst.

Bland Herrens folk de vilja vara,
Men Herrens ledning klandra de;
Ty uti allt hvad de erfara
De idel orättvisa se.
Martyrer uti allt de vandra
Mot himlen. — Komme de än dit,
De skulle härligheten klandra
Och banna Gud, som fört dem hit.

Om de blott egen glädje störde
Och vore nöjda se'n med det,
Det på det hela ingen rörde,
Men se, det stannar ej vid det:
De blanda ock sin bittra galla
I nästans fröjdebägare
Och ville helst förvandla alla
Till likadana knotare.

Men säg, hvad gagnar det att knota,
Blir något bättre genom det? —
Med knot man ingenting kan bota,
Men vålla ganska stor förtret.
Nej, vänner! Låten knotet fara!
Och låtom oss med glädtigt sinn
Förnöjda med de lotter vara,
Som blifvit våra, er och min!

Till de forna skolkamraterna.

Åt minnena och hoppet
Vi viga denna stund,
Och än en knut vi binda
Att stärka vårt förbund.
Vi hafva samma minnen
Och samma framtidsbud,
För samma sak vi lifvas
Och tjäna samme Gud.

Vi binda ej hvarandra
Med yttre reglers tvång,
Ty skilda toner bilda
Ju harmoni och sång,
I skilda färger prunkar
Naturens blomsterfält,
Och skilda anlag Herren
Till vår förfogan ställt.

Helt säkert skilda tankar
I våra hjärnor bo,
Dock hafva vi gemensamt
En Gud, ett dop, en tro;
Helt säkert skilda gåfvor
Ha fallit på vår lott,
Dock enas de i tjänsten,
Som vi gemensamt fått.

Låt hvar och en få vara
Naturlig, fri och sann,
Blott vi alltmera lära
Att rätt förstå hvarann!
Det individuella
Sitt värde äfven har,
Blott för det helas bästa
Enhvar har blicken klar.

Vi leddes ej i skolan
Af dogmers spröda band,
Vi fostrades att tänka
Enhvar på egen hand,
Vi fostrades att älska
Ej eget samfund blott,
Nej, allt som uti lifvet
Var rent och sant och godt.

I minnets album gömma
Vi deras ädla drag,
Som ledde våra tankar
I skolan dag från dag;
Vi minnas dem. — De gömde
All tvungen teori;
De riktade vår tanke,
Men lämnade den fri.

Af allt, hvad de oss lärde,
För visso något glömts;
Det mesta dock — så tro vi —
I trogna sinnen gömts.
Men af hvad bäst oss skänktes
Var detta brödraband,
Hvarmed vi knötos samman
För lifvet, hand i hand.

O, må det bandet stärkas
Allt mer hos alla dem,
Som någon gång i lifvet
Haft »skolan» till sitt hem;
Då hafva vi en borgen
För endräkt, kraft och frid
Och kunna hoppfullt blicka
Hän mot en osedd tid!

Emigranten.

Lugnt slet jag som mången med spade och plog
I stenbunden fädernejord
För att af potatis och bröd hafva nog,
Ty kräsligt blef aldrig mitt bord.
Dock sörjde jag aldrig, hur svetten än flöt,
När sten mer än guld utur jorden jag bröt
Uti Norden.

Väl hade jag hört om Amerikas land
På hinsidan svallande våg,
Men guldfeberns bittra, förtärande brand
Var ännu ej tänd i min håg.
Jag gick vid min plog, och jag tänkte som så:
»Till släp är jag född, och i släp får jag gå
Uti Norden.»

Men så kom Karl Petter, vår naboens son,
Som varit så vida omkring,
Han visade mycket därutifrån
Och talte så märkliga ting
Om trälldomen hemma, om friheten där,
Om människovärdet, som okänt var här
Uti Norden.

»Där föds man till herre, här föds man till träl,
Där blir man just, hvad man är värd.
Ty där är hvar män'ska en friboren själ,
Förtjänsten får alltid sin gärd.
Två villiga armar, ett okufligt mod
Är allt som behöfves, om lyckan är god,
Uti Västern.»

Så talte Karl Petter, och jag hörde på,
Hans ord trängde djupt i mitt sinn'.
Två villiga armar, det hade jag då
Och mod! — Kunde lyckan bli min? —
Jag leddes vid plogen, mitt själslugn var slut,
Jag drömde om frihet och längtade ut,
Ut till Västern.

Jag såg mig i andanom rik som en prost
Och mäktig som herr'n på vår ort;
Jag tänkte på risgröt och fint bröd och ost
Och trådde till allt, som var stort;
Potatis och bröd gáfvo ingen aptit,
Jag magrade af, ty jag längtade dit
Ut till Västern.

Så gick jag och trådde ett år eller så
Och fyllde mitt nittonde år;
Så mognade ändtligt beslutet att gå,
Trots moderns bevekande tår.
Ja fader och moder de gräto af sorg,
När jag skulle resa ifrån Göteborg
Ut till Västern.

Till England gick allting förträffligt och väl,
Två dagar tog resan till Hull.
I Liverpool gick jag ombord som en träl
Med hjärnan af tankar så full.
Jag kände mig kuslig, jag ångrade visst,
Att hemmet jag lämnat och drömde om brist
Uti Västern.

Men hvad var att göra, jag måste gå på,
Hur motigt det än måtte bli.
Att vyerna nu syntes eländigt små,
Det måste jag finna mig i. —
Bland hundratal andra jag var nu ombord;
Och snart var den svunnen ur sikte, vår jord,
Ut på hafvet.

Med hafsbrisen fläktade dimmorna bort,
Och hoppet fick makt i min själ;
Var resan besvärlig, så var den ju kort,
Och se'n skulle allt blifva väl.
»Två villiga armar, ett okufligt mod»
Var allt som behöfdes, om lyckan var god,
Uti Västern.

Jag var just ej bortskämd från ungdomen, jag,
Och trufdes förträffligt ombord.
Att klaga på maten var ej dens behag,
Som kommit från fattigmans bord.
Min brits var väl kort, men jag visste ett sätt,
Jag krökte på benen, och så gick det lätt
Öfver hafvet.

En sak, som mig grämde rätt mycket ändå,
Var, att jag ej lärt något språk;
Irländare, finnar och tyskar drog' på,
Det var förbistringens bråk.
Jag lärde mig dock säga *yes, you* och *no*,
Med detta förråd utaf ord fick jag gå
Ut till Västern.

På nionde dygnet blef lifligt om bord,
Man hade fått kännning af land.
Så skulle vi ännu en gång se vår jord,
Om än på främmande strand.
Fast resan gått utmärkt, vi gladdes ändå
I hoppet att snart på det torra få stå
Uti Västern.

Där ha vi den ståtliga Frihetsstaty'n,
Välkomnande främlingen hit,
Med krans kring sin tinning, med facklan mot skyn,
Som ville hon visa oss dit,
Till honom, som allas vår hyllning är värd,
Till honom, som skänkt oss en lyckosam färd
Ut till Västern.

Så hade jag nått denna ryktbara strand
Och stod nu på frihetens jord,
Dock var jag en främling i främmande land,
Det kände jag väl utan ord.
Och luftslott på luftslott re'n föllo omkull.
Ty frihet och allt måste köpas för gull
Uti Västern.

Karl Petter om jämlikhet ordat så stort,
Och underligt rördes min håg,
När sprättar och sluskar, just som på vår ort,
Jag ock i Amerika såg;
Den ene var herre, den andre var träl,
Precis som där hemma, det grämde min själ
Uti Västern.

För pengar jag nog vunnit vänner helt lätt,
För pengar man här vinner allt.
Men jag var en utfattig karl rätt och slätt,
Och därför bemöttes jag kallt.
Hvar människovärdet förborgade sig,
Ar okänt, men osynligt var det för mig
Uti Västern.

För gudsdyrkan folket var vida berömdt,
En gud blott Amerika har —
Guldkalfven, för hvilken Guds folk blef fördömdt,
Här återfanns, glänsande klar.
Det kändes i luften, det hördes i sång,
Att intet blef gjordt utan pengar och tvång
Uti Västern.

Men, höjd utaf dårskap, hvad batar det här
Att sörja ett felslaget hopp!
Nej, här gäller taga sitt lif som det är,
Och så med förtröstan se opp.
Här måste man bända och bryta sig fram,
Och den, som det gör, skall ej komma på skam
Uti Västern.

Till Boston jag skulle, till Boston jag kom;
Tre dollars var hela min bank.
Nu gällde det här att med ens se sig om,
Jag hade ej råd att slå dank.
Groflemmad och stor såg jag arbetsför ut,
Och arbete gafs, innan veckan var slut,
Uti Västern.

På *sho'pet** jag fick blott en dollar om da'n,
 Fastän jag fick gno som en häst.
 Med löfte om påökning, när jag blef van,
 Jag tänkte dock: »Stanna är bäst.» —
 Men ack! Inom kort bröt affärskrisen ut,
 Och så stängdes *sho'pet*; min utsikt var slut
 Uti Västern.

Och nu följde veckor, om hvilka jag här
 Vill slippa att säga ett ord.
 I kännen det, I, som i nöd och besvär
 Sett hungrande små kring ert bord,
 Och ej haft en brödbit för er eller dem.
 Sådant var det här uti tusentals hem
 Uti Västern.

Men Gud vare tack, att de dagarnas nöd
 Nu hörer det framfarna till!
 Nu har jag båd' arbete, pengar och bröd
 Och hopp för min framtid därtill.
 Visst får jag ju arbeta hårdt, men hvad då! —
 »Till släp är jag född, och i släp får jag gå»
 Ock i Västern.

* Läs: sjappet (verkstaden).

Men hvad mig än möter i främmande land,
Om fattig jag blir eller rik,
Så glömmer jag aldrig min fädernestrand;
I fägring är ingen den lik.
O Sverige! Mitt Sverige! Du är mig dock kärt;
Det har jag långt bättre här ute mig lärt,
Än i Norden.

Tag, västanvind, med dig, en hälsning från mig
Till hembygdens dalar och fjäll!
Och stryker du fram på din luftiga stig,
Där jag har mitt fädernetjäll,
Så hälsa min fader och hälsa min mor
Och hälsa min syster från son och från bror
Uti Västern!

Och säg dem: »Om Gud med min möda och flit
Vill gifva mig tillgångar nog,
Så ämnar jag ännu en gång komma dit,
Där fordom jag följde min plog. —
Här vill jag försaka och sträfva en tid
Att sedan få lefva och dö uti frid
Uti Norden.»

Nyårsgåta.

Jag mötte en vandrare uppå min väg;
Han kom där så stilla med ljudlösa steg,
Han syntes mig liten och stor på en gång
Och stämde mig till både suckan och sång.

Han kom just när midnattens timma var full.
Från höjden göt halfmånen silfver och gull
I skiftande strimmor på frostbelagd ängd,
Och tankar och stämningar väcktes i mängd.

Jag tilltalte vandrar'n: — O midnattens son!
Hvem är du? Hvart går du? Hvar kommer du från?
Hvad bär du i barmen? — Helt stilla han log,
Betraktade mig och till orda se'n tog: —

Jag föddes af Tiden, så hette min mor.
Min far var Förgängelsen, såsom jag tror;
Jag kom från det okända, ingen har sett,
Och går nu att gästa bland människors ätt.

Hvad bär jag i-barmen? — Ja det får du se.
Båd' löjen och tårar, båd lycka och ve.
En del skall väl jubla åt gåfvan, de få,
Men andra af smärta för bröstet sig slå.

Men hvad jag än gifver, jag gifver ej fel;
En hvar får sin rätta, väl afvägda del,
Ty oftast ej annat att gifva jag har
Än skörden af sädet från framfarna dar.

Till några jag kommer med svaret på bön,
Åt andra jag utskiftar syndarens lön.
Till orena sinnen med gissel jag går,
Men oskyldigt misskändas namn jag rentvår.

Mitt uppdrag är ljufligt, så långt jag får gå
Att kärlek och glädje och solsken utså,
Men tung varder tjänsten, när sorgernas lott
Jag måste fördela bland dem, som den fått.

Jag är ej min egen, jag går på hans bud,
Som kallas all tids och all evighets Gud.
Hans tankar och råd jag i dagen bär fram
För några till seger, för andra till skam.

Så talade vandrar'n och skyndade hän.
Jag kvarstod, försjunken i tankar, allen'. —
Och midnattens skuggbilder trådde sin dans,
Tills månen sig dolde bak' skyarnas krans.

Hvem var han, den vandrar'n, som kom på min väg
Så stilla med snabba och ljudlösa steg;
Som kom från det okända, ingen har sett,
Och gick för att gästa bland människors ätt?

Barnens skyddsänglar.

Vi sutto, min moder och jag, mången gång
Vid fönstret i skymningen grå.
Då sjöng hon ibland någon underbar sång
Om änglar, som skydda de små.

När natten inbryter — så sjöng hon för mig —
Och himlen af stjärnor blir ljus,
När tystnaden breddt sig kring hydda och stig,
Då komma de ned till vårt hus.

Och in genom dörren de smyga så lätt,
Kring slumrande barnen de stå.
Ty — sjöng hon — just sådant är änglarnas sätt
Att särskildt beskydda de små.

Så väfva de taflor med guldblåd och grönt —
I sömnen små barnmunnar le —
De små hvila trygga och drömma så skönt,
När änglarna huldt på dem se.

När morgonen gryr, utan buller de fly
Tillbaka till himlen igen,
Men tänka ändå från den strålande sky
Om dagen på hvarje sin vän.

Och leka små barnen i oskuld och frid,
Se änglarna glada därpå;
Men lefva små barnen i tvedräkt och strid,
Då gråta de änglarna små.

Och ligger för barnen en villosam väg,
Och hotar en fara de små,
Då leder en ängel de värnlösas steg
Och värnar mot faror också.

Så där sjöng min moder, och jag hörde på
Samt trodde, och än vill jag tro,
Att himmelska väsen beskydda de små,
Och därför i trygghet de bo.

Julen i Norden.

Från urminnes tider har julen i Norden
I saga och sång kallats fröjdernas tid.
I ryggåsad sal, kring de dignande borden
Sågs hjältar och barder i vänskaplig frid.
Då vikingen täljde om sommarens strider,
Och bonden förglömde de sträfsamma da'r,
Men båda sig sträckte mot kommande tider
Och bidade vårluft och sol, varm och klar.

En osed fanns då under sotade sparrar,
En osed, som kvarlefft till senaste tid,
Man drack nästan mycket, och män blefvo narrar,
Och gästabud slutade ofta med strid.
När barderna sjöngo om bragdernas ära
Och målade Valhall, allhärskarens sal,
Då hörde man hjältar vid nornorna svära
Att hemföra byte från aflägsen dal.

Ännu firas julen i Norden vid glasen
Den seden är rotad så djupt och så fast.
Man längtar till jul till de glada kalasen,
Den vanan tar ingen från nordbon med hast.
Dock tränges den säkert fast sakta tillbaka,
Och julen har fröjder för mången ändå,
När man i sin hemkrets med barn och med maka
I frid firar jul, medan glaset får stå.

Hell! härliga framtid, som står för mitt sinne,
Då julen skall firas af gammal och ung
Just så som sig bör: till vår frälsares minne;
Då alla sig böja för kungarnas kung!
Hell! härliga framtid, då löften blott gifvas
Om vänskap, om trohet, om kärlek och frid;
Då alla af fridsfurstens sinnelag drifvas,
O, komme du, jordlifvets härliga tid!

Förföljelsen i Ryssland.

Med östanvinden kom ett bud
En bitter suck, ett klagoljud,
Som rörde upp vårt hjärta.
Det var ett bud om våld och brand,
Om landsflykt, fångelser och band,
Om gissling, död och smärta.

Där stod helt nyss ett enkelt hus,
Inom hvars väggar frid och ljus
Sin trygga boning hade.
Nu finns där blott en askhög kvar —
Och prästerskapets hat det var,
Som det i aska lade.

Där bodde lugnt en kristen far,
Som lycklig bland de sina var.
Men grymt han från dem fördes
Att bland Sibiriens is och snö
Förtryckas, svälta, frysa, dö.
Det var hans suck, som hördes.

Den arma hustrun med de små
Fick ensam nu i armod gå.
Men måttet måste bräddas,
Från modern ryktes inom kort
Ock barnen, ty de måste bort
För att åt kyrkan räddas.

Men ännu mer — en stormig natt
Blef huset uti lågor satt
Af kyrkans legda männer.
Och ut i köld och natt och snö
Den arma kvinnan kom att dö
Af brist på bröd och vänner.

Så lida våra syskon än
Förtryck blott för bekännelsen
Och tron på bibelns lära.
Och i Europa, ljusets härd,
Är det, som barbariets svärd
Får dessa lagrar skära.

Med östanvinden kom ett bud,
En bitter suck, ett klagoljud,
Ett bud från våra bröder,
Ett bud till hvarje kristen vän
Att bedja för församlingen,
Som nu i Ryssland blöder.

Hur länge skall väl Herrens hjord
Få vara mål för våld och mord
Och tyranni i världen?
Så länge mörkret ännu rår,
Så länge lögnens makt består,
Få helgon dö för svärden.

Vi sitta än i lugn och ro
Och fridens frukter synas gro
Rundt Sveas gamla stränder. -
Må vi ej somna blott, ty då
Kan samma tuktan drabba på,
Som drabbat andra länder.

"Luthers postilla."

Ftt utaf medlen i mästartens hand
Att utur otrons och lustarnas villa
Uppväcka folket här uti vår land
Var den beryktade »Luthers postilla».

Hvem kan väl tälja de tusenden, som
— Trötta att lifvet i synden förspilla —
Vände från frestarens irrvägar om
Genom att läsa i »Luthers postilla».

Hjärtan, som kände sin nöd och sin skam
Dömnda af lagen och sårade illa —
Kommo till frid genom tron på Guds Lamm,
Medan de läste i »Luthers postilla».

Simson var forntidens starkaste man,
Men han blef maktlös igenom Delila.
Hjältar i otro, så starka som han,
Föllo till föga för »Luthers postilla».

Större och större blef skaran af dem,
Som undan världsbullret, glada och stilla,
Samlades i något gudfruktigt hem
För att förnjöjas kring »Luthers postilla».

Såsom Apollos i Efesus satt,
Lärande utaf den ädla Priskilla,
Satt månget trosvittne natt efter natt,
Lärande vishet ur »Luthers postilla».

Lutherska präster förskräcktes, och de
Mente, att folket sig låte förvilla. —
Sällsamma fruktan i sanning, ty se,
Folket blott läste i »Luthers postilla»!

Bibeln låg dammhöljd och gömd i sin vrå,
Därför att folket sig låtit inbilla,
Att endast prästen den kunde förstå,
Men den kom fram genom »Luthers postilla».

Nu läses bibeln, postillan är gömd;
Hvad hon nu läses, det är nog det lilla.
Hvad säger Luther? — »Må Luther bli glömd.»
Bibeln är bättre än »Luthers postilla».

Mor Lena.*

Föraktadt och bortglömdt var sanningens ord,
Af lefvande tro fanns knappt spår.
Man frågade blott efter skogar och jord
Och tale om hästar och får.
För skapade ting glömdes skaparen bort;
Stor gudlöshet rådde, helt kort.

I Solberga socken, i kyrkvärdens hus,
Fanns allvarlig sträfvän likväl.
Där spordes begär efter sanningens ljus
Och omsorg för odödlig själ.
När kyrkvärden dog, var han viss i sitt sinn',
Att han i Guds hvila gick in.

* »Mor Lena» var moder till de nu mera hänsofne bröderna Gustaf Palmquist († 1867), Per Palmquist († 1887), grundläggaren af den välkända stockholmsfirman P. Palmquists Aktiebolag, samt Johannes Palmquist, »Det gamla vittnet» († 1894).

Mor Lena, nu ensam med sju stycken små,
Väl sörjde den bortgångnes död,
Men i hennes hjärta ett annat också
Förökte än mer hennes nöd:
Hon kände för sant, att hon syndat mot Gud
Och brutit mot alla hans bud.

När sorgen föröktes, och otron tog till
Allt svårare dag efter dag,
Hon tänkte: »Jag måste till prosten, jag vill,
Att han mig förklarar Guds lag.»
Men prosten blott sade: »Mor Lena, var still',
Dig hörer nog himmelen till!»

Från prostgåln hon gick utan lindring och tröst
Med hjärtat förtvifladt och svårt.
Fördömseln ljöd med förkrossande röst,
Och syndaskuldbördan låg hårdt.
Hon grät, och hon bad både nätter och da'r
Och väntade ifrigt på svar.

Hon hört, att i Norrby på trenne mils håll,
Det funnes en kvinna med tro.
Väl sades om Greta, att hon var ett troll,
Ty ingen hon lämnade ro.
Hon sjöng, läste, bad och — det värsta af allt!
Hon lefde, som Herren befallt.

Till Greta i Norrby mor Lena beslöt
Att vandra, fast vägen var lång.
Hon gick och sitt hjärta för Greta utgöt,
Och klagan förbyttes i sång;
Ty Greta strax förde den sörjande fram
Till Kristus, det rena Guds Lamm.

Mor Lena kom hem, full af frälsningens fröjd,
Och hjärtat var stilla och gladt.
Och blicken var ljus, och hon syntes så nöjd,
När lutad mot spinnstol'n hon satt.
En oro hon hyste för barnen ändå,
Hur de skulle frälsningen få.

Med allvar i bönen, med uppriktig tro,
Med värme i hjärta och ord,
Mor Lena ej lämnade Gud någon ro,
Stor ifver hos henne var spord.
All omsorg hon ägnade barnskaran stor,
Helt trogen som kristen och mor.

Från bönen i ladan en dag hon kom in
Med glädje i ögonens par,
All oro var viken ifrån hennes sinn',
Hon på sina böner fått svar.
Hon visste, att Gud skulle föra de små
Till frälsningens kunskap också.

Re'n tidernas väkter ha gjort många hvarf,
Se'n Lena till grafven man bar.
Hon hvilar och bidar sitt eviga arf,
Som finnes i himlens förvar.
Och barnen den himmelska säden ha sått,
Och skördarnas glädje de fått.

Kring grafkullen ännu en hedersvakt står
Med tusenden i sina led.
Den vittnar om under, som bönen förmår,
Den bjuder: »Blott älska och bed!»
Den manar till trohet hvar bedjande mor
Och hugnar hvart hjärta, som tror.

O, ägde vi mödrar som hon många fler!
Då, framtid, i glädje och ljus
Du skulle få blicka på nordlanden ner
Och finna blott fridsälla hus;
Då skulle snart vinnas för Kristus den värld,
Där synden ännu har sin härd.

En sammankomst.

Det var en nyårskväll, så har man sagt;
Kring ordet sutto några kristna vänner
Uti en stuga i en afskild trakt
Af Elfsborgs län. Jag närmare ej känner.

Man var ej ovan vid att länsman kom
För att en sådan sabbatsglädje störa.
Om folket slogs, det skötte han ej om,
Men att det »läste», tålde han ej höra.

Man måste därför hålla vakt ibland
För att i ostörd ro få ordet njuta;
Och syntes någon fara då för hand,
Så hann man oftast sammankomsten sluta.

Men denna kloka sed var glömd i dag,
Man trodde sig ändå rätt tryggad vara.
Döm då om kraften af det olycksslag,
Som inom kort sig skulle uppenbara.

Med lif och värme predikanten stod
Och talte om Guds ömma fadershjärta,
Om reningen i Jesu Kristi blod,
Och om förtjänsten af hans bittra smärta.

Hos de församlade man märkte grant,
Att ordet deras hjärtan mäktigt nådde.
De fröjdades, att det var evigt sant,
Att Jesu blod hvar syndafläck aftvådde.

Som om de aldrig hade hört det förr,
De lyssnade till ordet. — Men hvad hände?
En våldsam knackning slog på stugans dörr,
Och, skygga, allas ögon dit sig vände.

Rundt omkring stugan sågo de en hop,
Som, väpnad med båd' bössor, svärd och käppar,
Sig trängde fram med höga smäderop,
Som flödade från tjojtals öppna läppar.

Och först i spetsen trädde länsman in,
Med spefull uppsyn närmande sig bordet,
Där predikanten än med upprördt sinn'
Höll i sin hand det öppna bibelordet.

»I lagens namn jag arresterar er!»
Så ljud den hälsning, länsmannen framförde,
Och innan någon hunnit säga mer,
Man predikanten ut ur stugan förde.

Förstummad stod de frommes skrämde hop,
Den glada stämningen var helt försvunnen.
Men utanföre ljudo jubelrop,
Att »läsarprästen» äntligen var funnen.

Och bort till häktet uti närmsta by
Blef predikanten på en släda dragen.
Hans skrämde vänner skyndade att fly
Och komma undan konventikellagen.

Så slutade den sammankomsten, men
Dess minne lefde kvar på många ställen.
Och lefver någon från den tiden än,
Nog minnes han ännu den nyårskvällen.

Dopförrättningen.*

Kvällen var fridfull, och stjärnorna blänkte,
Vågen slog sakta mot Kattegats strand,
Kvällsrodna'n stilla små daggpärlor stänkte
Ned öfver vassen och hafstrandens sand.

Tyst! — Där i halfdunklet kommer en skara
Mörka gestalter. — Hvad söka de här?
Månne ett fiskarparti det kan vara?
Men ingen båt inom synhåll dock är.

Komna till stranden helt stilla de dröja,
Spejande, lyssnande stå de en stund;
Sedan helt ödmjukt på knä de sig böja,
Bildande sig till en bedjande rund.

* Afser det första baptistdopet i Sverige, hvilket ägde rum den 21 september 1848.

Sällsam är gruppen, som andäktigt ligger,
Trygg, men dock bäfvande, glad, men dock brydd;
Sällsam är bönen, i hvilken den tigger
Nåd utaf Herren samt bistånd och skydd.

Endast de själfve och himmelen hörde
Bönen, som uppsteg i aftonens frid,
Tjänande änglar tog mot den och förde
Den inför Herren, som lyssnade blid.

Bönen är slutad, och skaran sig reser,
En utaf männen i vattnet går ned;
Utkommen han några bibelord läser,
Vinkar så en af de öfrige med.

Svalla af glädje, du Kattegats vatten!
Vågor, upphäfven ett jublande rop,
När i den fridfulla, stjärnljusa natten
I edert sköte förrättas ett dop!

Ett dop! — Nej flere, ty se, hur de vandra
Ut ifrån stranden, och en efter en
Döpas i hafvet, fem efter hvarandra;
En var en kvinna, de öfrige män.

Vinden sjöng dopsång i vassen vid stranden,
Dopvittnen voro all himmelens här,
Och öfver böljorna sväfvade Anden
Ned öfver dopkandidaterna där. —

Tyst, som den kommit, försvann denna skara.
Hvad deras hjärtan nu kände, vet Gud
Samt hvar och en, hvilken själf fått erfara
Sällheten utaf att lyda Guds bud.

Femtio år hafva böljorna slagit
Sedan den kvällen vid Kattegats strand.
Och sedan dess tiotusenden tvagit
Sig medels dop i vårt fädernesland.

Gustaf Palmquist. († 1867.)

Gustaf Palmquist blef i bardomsåren
Sökt af Herren invid hemmets härd.
Utan frid förgick dock ungdomsvåren,
Och han blef en ärbar man af värld.
Först när mannaålderns kraft var hunnen,
Blef hans själ för himmelriket vunnen,
Träffad utaf Andens skarpa svärd.

Andens ljus bröt in uti hans hjärta,
Kärleksflamman tändes, nitet brann.
Deras nöd, som ledo, blef hans smärta,
Klagans röst hos honom genklang fann.
Och till sorgens hem, till bristens boning
Gick han ofta, talande försoning,
Och för härligheten själar vann.

»Kristus i vårt ställe lidit döden»,
Var den grundton, som i allt hans tal
Bröt sig fram och häfde syndanöden,
Borttog arma sjäalars samvetskval.
»Broder! Jesu blod och bittra smärta
Väga mer än synden i ditt hjärta,
Kom! Gå med till Lammets bröllopsal!»

Så till brotslingen i dystra cellen
Talte han och till »barackens» män.
Det vardt fröjd på dessa usla ställen,
När han kom, de armes käre vän.
Till de djupast sjunkne ljud hans hälsning,
Bjudande förlåtelse och frälsning
Genom Jesus Kristus, frälsaren.

Lärare vid statens skolor hade
Han ett tacksamt fält, där livvets säd
Han med bön och heligt allvar lade
I de ungas veka sinnen ned.
Många så det nya lifvet fingo;
Rustade för livvets strid de gingo
Ut att kämpa i de kristnes led.

Trånande att all sin kraft få gifva
För sin Herres verk han reste ut
Att i fjärran Västern trösta, lifva
Trogne landsmän, hvilka rest förut.
Mera rustad kom han dock tillbaka
Att predika, lära och försaka
I sitt fosterland till livvets slut.

Jämte nitet, som hans hjärta tärde,
Ägde han en vaken, skarpsynt blick
För behofven; och han planer närde
Att få arbetet i ordnad skick.
Därför reste han i norr och söder,
Ordnande och rådande bland bröder,
Fast till lön han stundom otack fick.

Bröder funnos, hvilka gåfvor hade
Att predika, dessa drog han fram.
Fröet till ett läroverk han lade;
Af det fröet blef en mäktig stam,
Hvilken utbredt sina grenar vida,
Uti fyra världsdelar de sprida
Redan läran om Guds dyra Lamm.

Såsom prof på män ur Palmquists skola
Ha vi Holmgren, Lindblom och Truvé.
Hvilket klöfverblad! Och länge skola
De med vörndnad nämnas, dessa tre.
Kanske var det Palmquists rätta bana
Att i skolan karakterer dana;
Ädla frukter fick han däraf se.

Väl förtrogen med de helga skrifter
Stod han som en kämpe i en tid,
Full af andligt rus och öfverdrifter,
Och bestod med framgång mången strid.
Emot syndfrihetens svåra lära
Fick han åratals sin rustning bära
För de små församlingarnas frid.

Trots de många värf, som Palmquist hade,
Gafs dock tid för vännens ädla värf.
Trofast vänskap han i dagen lade,
Om än några funno honom kärft.
Slätkär först och vänlig emot alla
Borde han gått fri ifrån att falla
Under bittra tadlares fördärf.

Men hans hållning uti lärofrågor,
Öppen, trogen emot Herrens bud,
Väckte emot honom nitets lågor
Och ett mummel utaf klagoljud,
Dock, bland dem, som bättre honom kände,
Var han älskad, vördad utan ände
Som ett koradt redskap ifrån Gud.

Nu han hvilar uti jordens sköte,
Bidande sin kropps förlossningsdag,
För att uppstå till den Herres möte,
Hvilken var hans hela själs behag.
Och i Herrens minnesbok står skrifvet
Om den tjänst, han här i jordelivvet
Troget vidblef till sitt sista drag.

Söndagsskolan.

Som kommen efter all sin tid får man väl anse den,
Som icke känner söndagsskolan, denna barnens
vän.

Ty knappt en socken eller by uti vårt land nu finns,
Som ej en söndagsskola har, där bibelkunskap vinn.

Och hvem vet ej, hur mycket godt, som däraf kommit
har,
Att släktet uti ungdomen lärt känna Gud, sin far?
Väl finns en och annan än på landet här och där,
Som klandrar söndagsskolan, men mest inskränkt
det är.

Från England, denna stora härd för både ondt och
godt,
Vi själfva fröet till vår kära söndagsskola fått.

Det fröet fördes till vårt land utaf en ädel man,
Som det, bland mycket annat godt, en gång i London
fann.

Om hur han sådde detta frö i älskad fosterjord,
Vi skola nu berätta här med några enkla ord.
Om hur det djupa rötter slog och växte till allt mer,
Behöfva vi ej tala, ty hvar människa det ser.

Det är en kväll, som utaf årets kvällar älskas mest,
Då ljus är tändt i hvarje tjäll och glädjen allas gäst;
Då barnen i de flesta hem så många »klappar» få,
Fast ofta månget fattigt barn får utan kvälls-
mat gå.

Till dessa fattiga han gick, den ädle mannen, då
Och bjöd på julekväll till sig en skara af de små.
För dem blef det en festlig stund omkring hans
enkla bord.
Och af förtjusning glömde de allt armod på vår jord.

En nyckel, hvilken upplät nästan hvarje hjärtas dörr,
Var kärleken; så är den än, just såsom den var förr;
Och barnahjärtan vinnas lätt med litet vänlighet —
Det visste denne ädle man. — Nu äfven du det vet.

För sina små förtäljde han om världens största stad,
Och allas ögon strålade, och hvarje min var glad;
Till sist han nämnde äfven på ett gladt, behagligt sätt,
Hur han bland andra goda ting en söndagsskola sett.

Allt hvad han sade var så nytt för dessa stackars små,
Att om han talat natten lång, nog hade de hört på.
Det kärlekssäde, han sått ut, hos barnen rötter slog,
Han ägde deras hjärtan re'n, det syntes tydligt nog.

Och när han sade: »Gossar, tänk, om vi försökte på.
Att få en söndagsskola här, tron I det skulle gå?» —
Då framgick det, att alla funno det förslaget bra,
Ty såsom ur en enda mun bröt fram ett kraftigt »Ja!»

Så blef beslutadt denna kväll att mötas nästa gång
Den första sönda'n efter jul till läsning, bön och sång.
Och från den dagen intill nu ha barn af alla slag
Till söndagsskolan glada gått hvarenda sabbatsdag.

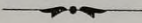
När barnen slutligt gingo hem förbi de rikes hus,
De kunde utan afund se dem strålande af ljus;
De kände så sig lyckliga i julenattens frid! —
Och aldrig glömde de den kvällen mer i all sin tid.

Nu var det lilla fröet sådt med kärlek, bön och tro
Utaf den ädle barnavänner där i kvällens ro.
Men hopp och fruktan kämpade uti hans hjärta då,
Han visste icke, hvilken skörd, han sedan skulle få.

Väl var den jordmån hård och kall, där fröet såd-
des ut;
Den bistra vinterfrostén sökte på dess lif få slut;
Och mången trampade rätt obarmhärtigt detta frö.
Men Herren Gud tillstodde ej ändå, att det fick dö.

Den svenska söndagsskolans fader nu till hvila gått,
Men öfver griften blommar än den ros, hvars frö
han sått.
Själff allt för blygsam skulle han sitt namn ej skrif-
vit här,
Men vi med vördnad göra det: PER PALMQUIST
namnet är.

Den har ej lefvat fåfängt, som ett ädelt verk utfört;
Och aldrig glöms den ädles namn, se'n man det en
gång hört.
Hell hvar och en, som reser sig en minnesvård, som står
Och vittnar för en eftervärld, hvad kärleken förmår!

En slocknad stjärna.

Har du hört, att stjärnor slocknat,
Stjärnor, hvilka lyst en gång;
Slocknat för att aldrig mera
Lysa ibland stjärnor mång'?
Så ha stjärnor slocknat äfven
På Guds rikes firmament;
Stjärnor, hvilka evigt skulle
Lysa, sedan Gud dem tändt.

O, jag vet en man, som fordom
Lyste som en stjärna klar;
Ifrån norr till söder spred han
Korsets glans så underbar.
Mörka åskmoln dolde stundom
Ljuset för en liten tid,
Men när nådens vindar blåste,
Bröt den åter fram med frid.

Mången vilsekommen främling
Fann vid denna stjärnas sken
Rätta vägen hem till honom,
Som är världens ljus allen'.
Månget mörkt och ödsligt hjärta
Ljusnade, när stjärnan klar,
Vittnade om bättre världar
Och om ljusets gode far.

I de fries lag den lyste,
Stundom ock i fångens cell;
Ofta gladde den de sjuke
Uti nödens dystra tjäll.
Älskad utaf ljusets vänner,
Fruktad blott af mörkrets makt,
Hatad knappt af någon spred den
Himmelskt ljus från trakt till trakt.

Men en gång — o, huru sorgligt! —
Såg man stjärnan, förr så klar,
Full af många mörka fläckar,
Och dess glans fördunklad var,
Och som tiden fortskred, såg man
Fläckarna förstora sig,
Till dess stjärnan, fullt förmörkad,
Helt försvann från ljusets stig.

Ängsligt bidde stjärnans vänner,
Om den icke skulle få
Än en gång sin forna klarhet.
Många bidande än stå;
Somliga ha slutat hoppas,
Några få ha stjärnan glömt —
Och till glömska har Gud fader
Alla mörka stjärnor dömt.

Vi ha hört om himlens under,
Och ett under här vi se
Uti denna arma stjärna;
Ack, ett under, fullt af ve!
Han, som ljuset tändt att lysa,
Släcker själf hvart sådant ljus,
Som ej brinner för att leda
Själar hem till faderns hus.

Du om stjärnans namn mig spörjer?
I Guds bok det skrifvet är —
Ack, en smärta mindre hade
Vi, om vi ej känt det här!
Det är nog för dig att veta,
Att det ännu finnes hopp
Om, att denna släckta stjärna
Än en gång kan flamma opp.

Vid Svenska baptisternas
Femtioårs-Jubileum.

En lofpsalm hördes öfver allt vårt land,
Från slätt och höjd, från holmarna och skären,
Från Kölens rygg till Österhafvets strand,
Ja, rundt om alla våra landamären.
Hvar helst en svensk baptist man träffar på,
Skall man den psalmen säkert höra få.

Det är en lofpsalm öfver Herrens nåd,
Att den är starkare än mörkrets makter,
Att sannings-sådden, trots allt onskans råd,
Trängt fram med ljus och frid till alla trakter.
Det är ett kristet samfund, som uppstår
Att ödmjukt lofva Gud för femti' år.

En liten tidrymd är väl femti' år,
Dock ser den släkten dö och släkten födas.
Den tid, hvars minne nu för tanken står,
Den var ej vår, den var de kära dödas.
Blott någon enda veteran finns kvar,
Som minns vårt samfunds allra första da'r.

Åt dem, som då i mörk och bister tid
Med trohet lidandenas dop begingo,
Åt dem må minnets första hyllning blid
Väl ägnas. — För vår tro de lida fingo.
Åt deras minne må vår svaga röst
Ett offer bringa utur fulla bröst.

Vi jubla, vi, de fingo gråta, de;
Vår frihet de i fångelserna köpte.
Vi hafva ljus, de kunde knappast se,
Vi bo i lugn, de tusen faror löpte;
Vi skörda gladt, där de med möda sått. —
Hell dem! — Sin hvila de hos Herren fått.

De hvila nu, men deras verk är kvar,
Och genom Herrens nåd skall det förblifva;
Och deras lön, den är i godt förvar,
Den lön, som Herren på sin dag skall gifva. —
Nu är vårt samfund deras minnesvård,
En förstlingsfrukt af mödan tung och hård . . .

Gif sedan rum åt dessa få, som fått,
Fast grånade, stå kvar kring Kristi fana;
Som, äfven de, i lidanden bestått,
Långt fler och tyngre prof, än vi nu ana!
Hvad plats de än i världen hafva må,
Bland oss de endast främsta platsen få.

Men hvarför sådant jubel, sådan sång;
Hvad har då händt de femti' år, som svunnit?
Jo, ordet, frigjort från allt kyrkligt tvång,
Åt Gud mång' hundra tusen själar vunnit.
Och mörkret flytt för sanningsfacklans brand,
Som nu belyser hela Sveriges land.

För femt'i år se'n möttes vi med hat,
Där vi i ro vår Herres verk nu verka.
Då blef hvart möte stördt af våldsmandat,
Nu skall man sällan sådan råhet märka:
Då stodo lif och frihet jämt på spel,
Nu är den största frid vår lott och del.

För femti' år se'n var vårt verk ett brott,
Nu är det aktadt uti alla bygder;
Då fanns bland oss en sanningskämpe blott,
Nu hundraden förkunna Kristi dygder;
Då ägde vi ej något bönetjäll.
Nu ha vi flera hundra bra kapell.

Nu ha vi skolor, eget bokförlag
Och tidningar, som ut bland folken bära
De läror, som från fordom tills i dag
Städs' varit oss, baptister, dyra, kära;
Och bortom hafven uti fjärran land
Gå missionärer, stödda af vår hand.

Är icke detta jubelämne nog,
Kan detta allt till tacksamhet ej röra?
Jo, bröder, vi ha allra största fog
Att Herrens lof på våra läppar föra.
Ty Gud har med det ringa storverk gjort.
Vi honom därför prisa må allt fort!

Må ord och gärningar i framtidsda'r
Bevisa, att vårt tack var ärligt menadt
Så att det arf, vi tagit i förvar,
Må bli med våra hjärtan starkt förenadt,
Att allt, vi fått af våra förgångsmän,
Må blifva ömt och troget vårdadt se'n!

Ja, må i Kristus enade vi stå
Och mot Guds ord orubbligt trogne blifva,
Så skall ett annat släkte en gång få
Om andra femti'åra segrar skrifva!
Men trohet söker Herren, trohet blott;
Må vi då stå, som våra fäder stått!

Tiden.

Vid »Nordens Niagara»
Stod jag en sommardag
Och såg de yra hvirflar framåt rusa.
Det var en lekfull skara,
Ett ystert, trotsigt lag,
Som under larm och dån här hördes brusa.
Förbi de gamla bergen det gick i hejdlöst lopp —
Bredvid, på vakt, stod skogen med fåglar i hvar topp,
Och solen log från himlabågen ljusa.

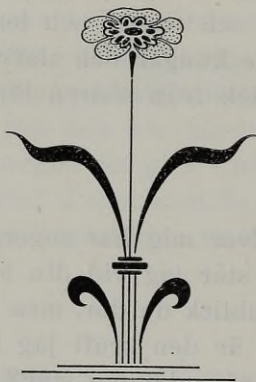
Då tänkte jag på lifvet,
Dess yra, snabba färd,
På ungdomar, som gå mot sina grafvar. —
Det tidsmått, mig är gifvet
I denna sköna värld,

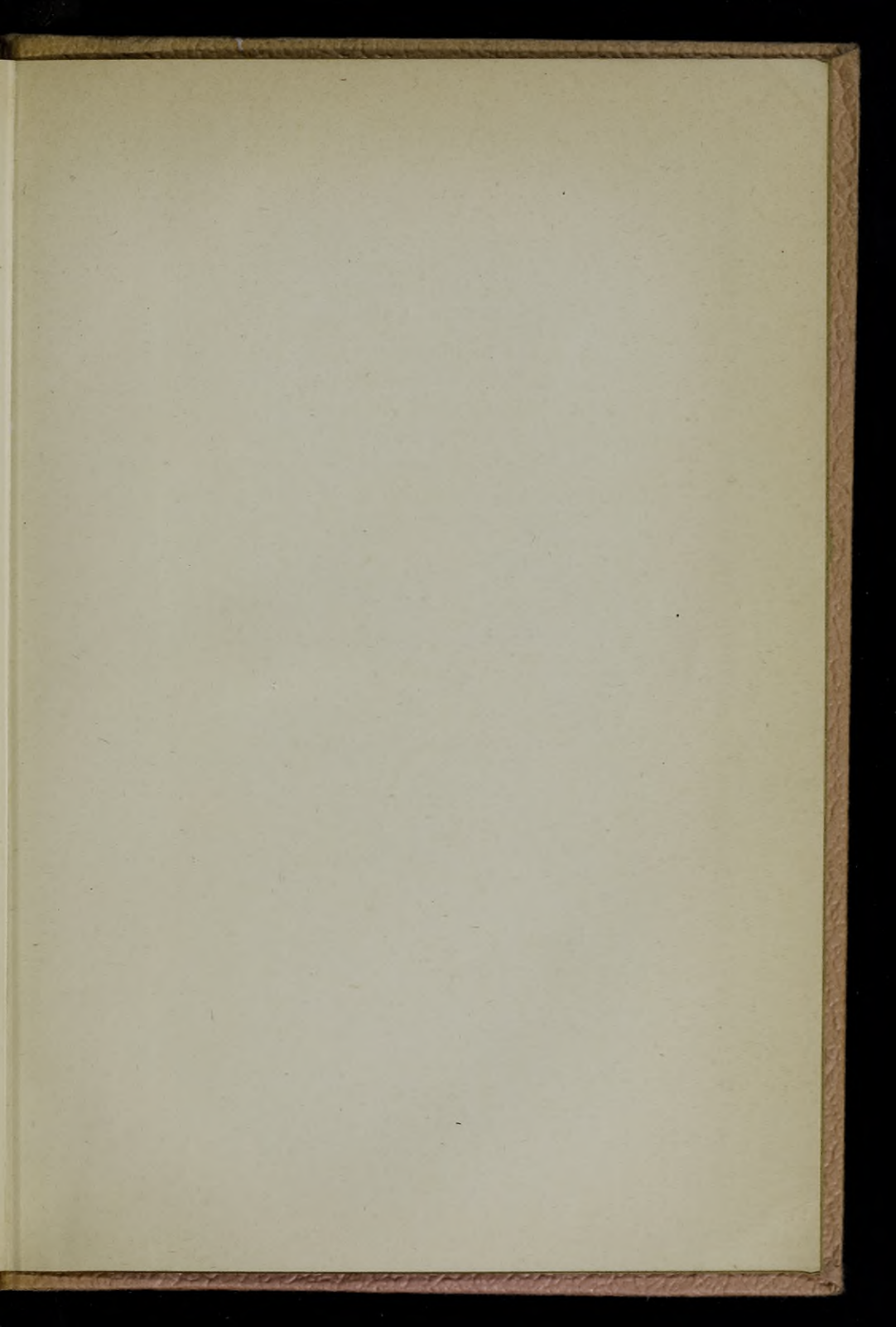
Bärs bort af tiden, som jämt framåt trafvar.
O ögonblick, minuter; o dagar, veckor, år!
Hur hastigt I flyn bort! — Snart min aftonklocka slår,
På brädden af min egen graf jag snafvar.

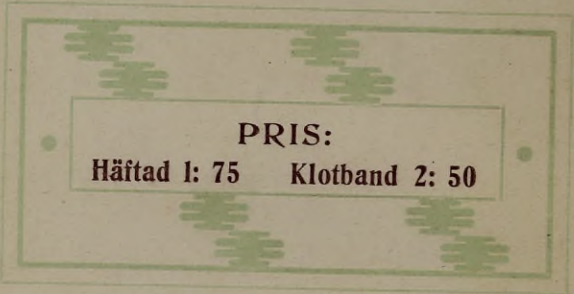
Hvad! Kan jag dig ej stanna,
Du evighetens son?
Du, tid, hvi är för mer än jag du vorden?
Du skrynklar till min panna
Och ser på mig med hån,
Vi brottas, och du slungar mig till jorden.
Du störtar berg och troner och ler åt deras fall,
Du dränker både kungar och slafvar i ditt svall,
Och verkar skräck från södern längst till norden.

Du öfver mig har seger,
Dock står jag vid din bår,
Hvart ögonblick du dör, men lefver åter.
Hvad är den kraft jag äger,
När inför dig jag står?
O, tid! Min svaghet jag för dig begråter.
Du är ett barn för stunden, dock starkare än jag;
Hvad är då jag? — Ett stoftgrand, som för ett
Utaf din vinge mig besegra låter. [enda slag

Men jubla ej, du, yra!
Du har ock du ett slut;
Din seger är blott skenbar. — Öfver griften
Förkunnar hoppets lyra
Den härliga minut,
Då de af tiden slagne enligt skriften
Till ära och ovansklighet ur grifterna få gå;
Ty då är tiden svunnen — med seger får jag stå
Uppå hans graf. — Då ha' vi bytit skiften.

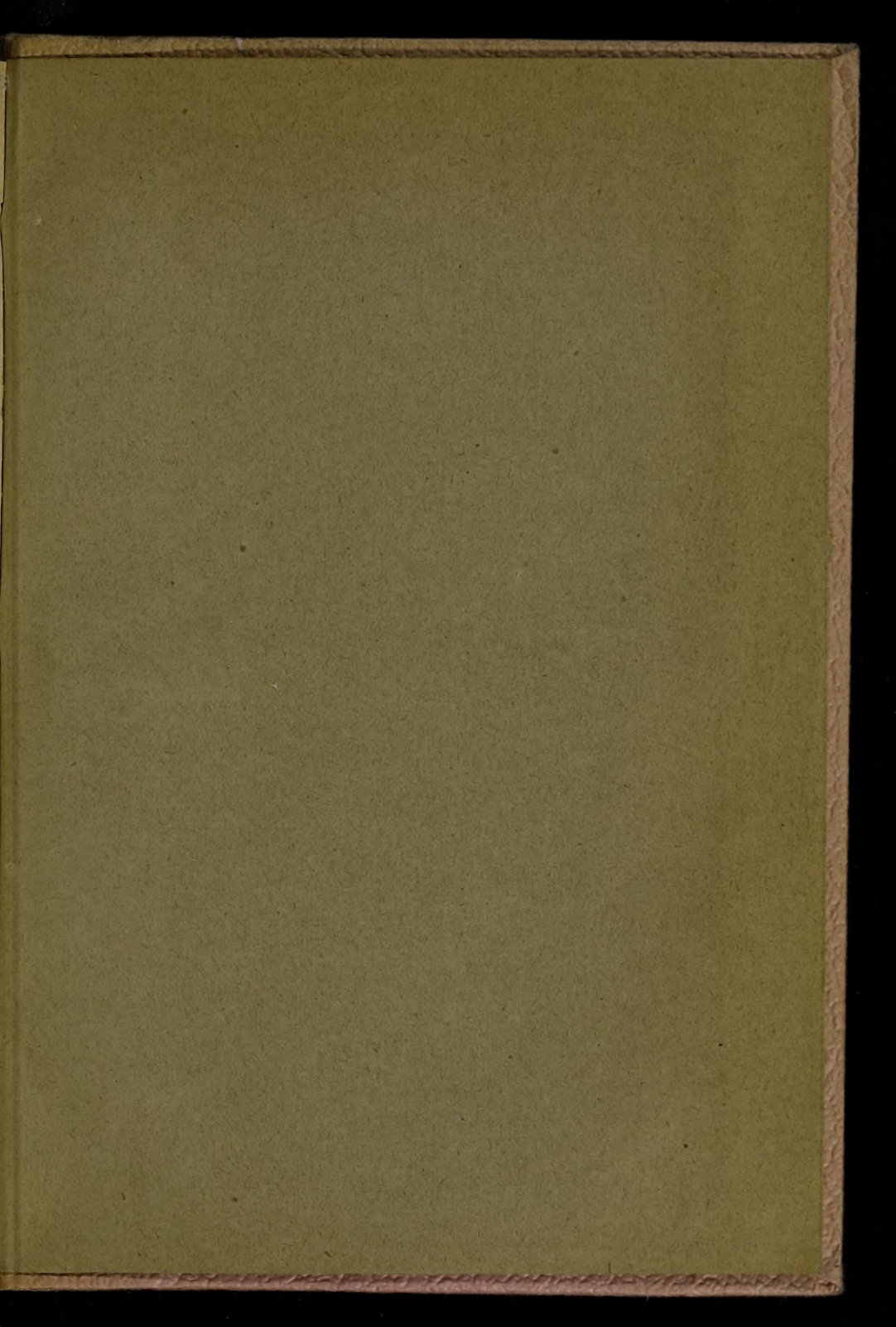

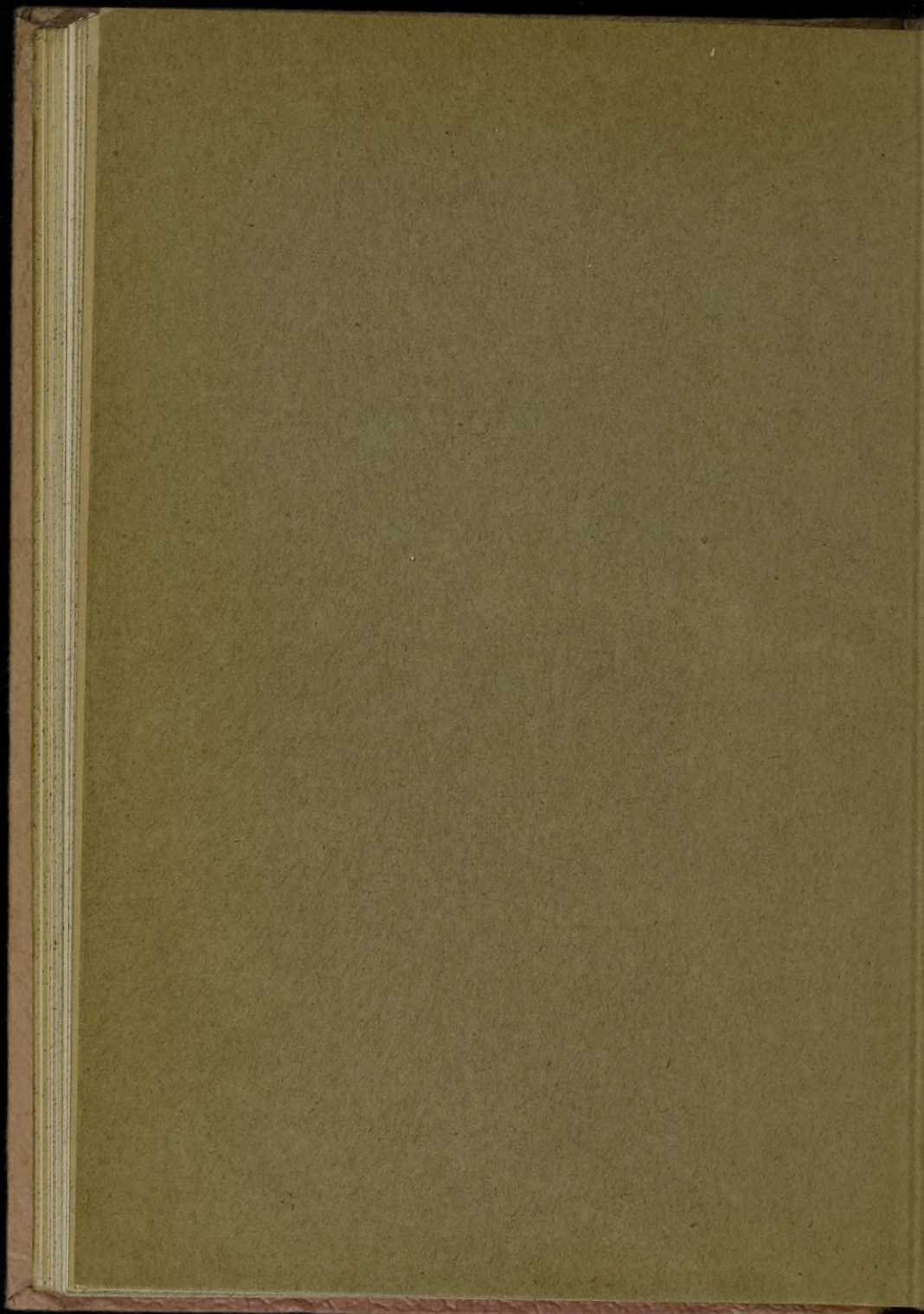

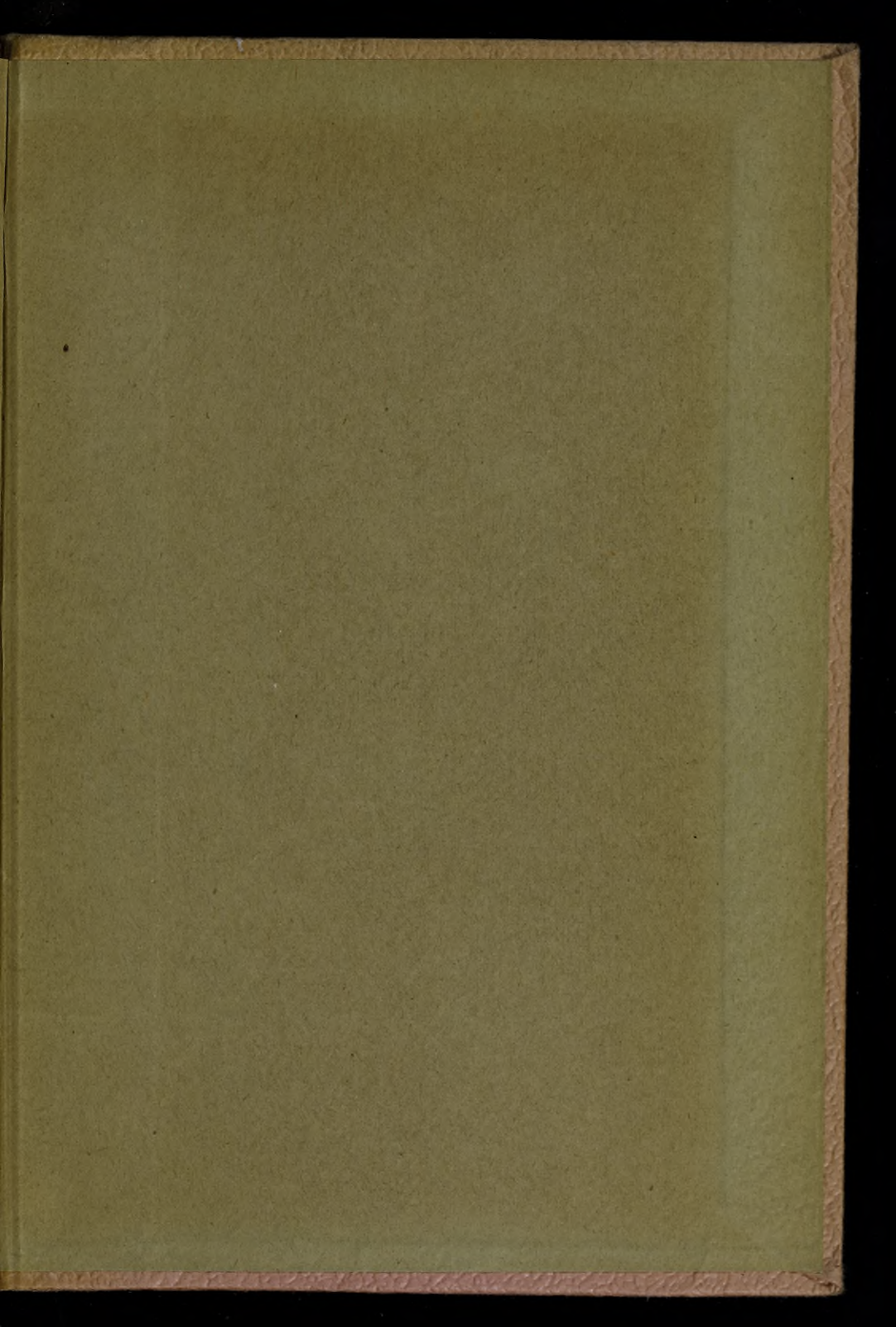

PRIS:

Häftad 1: 75 Klotband 2: 50

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

401092221